

DARBININKAS

Vol. XC, Nr. 1 (35)

341 Highland Blvd, Brooklyn, NY 11207

Sausis - January 2005

Susapnavo Dievulis gražų sapną: didelė ir graži snaigė skrido per jo sukurta pasaulį. Ir pabudęs panorą jis sukurti tokią snaigę ir pasiūsti į žemę. Išpjaustė ją iš ledo gabalėlio, papuošė briliantais, perlais ir safyrais. Pabaigoje padėjo Viešpats Dievas Snaigę ant delno ir džiaugėsi savo sapnu.

Jis ėjo mėlynomis akvamarino grindimis, kuriose buvo tūkstančiai skylučių, pro kurias liejasi dangaus šviesa į erdves ir angelai, herubinių ir serafinų pulkai stebi gerąją žemę ir kurias žmonės žvaigždėm vadina. Viešpats Dievas ieškojo grindyse didžiausios skylutės ir, ją radęs, pažvelgė į žemę ir tarė Snaigėi:

- Matai ten žemę, mano didįjį sapną! Skrisk į ją ir papuošk ten turtingiausio ir laimingiausio kaktą.

Paleido Viešpats Snaigę į dideles dangaus erdves, pažiūrėjo, kaip ji švyti dangaus šviesomis ir ją palaimino.

Snaigė skriejo linksma. Jai atrodė iš tolo žemė kaip didelis šlifluotas deimantas, kurį matė Viešpaties žiede. Šis deimantas skleidė tūkstančius svaigių šviesų. Ir Snaigė svaigo iš džiaugsmo, skrisdama į tas virpančias šviesas.

Žemė vis didėjo ir augo. Greit ji buvo didesnė už dangaus vartų žibintą, kuris nušviečia atvykstantiems kelius ir kurį žmonės mėnuliu vadina. Ir čia sutiko ji kitas savo drauges, kurios taip pat skrido į žemę.

- Kokia tu graži, - stebėjosi jos sesers snaigės, - ir kokia tu didelė, tokios mes dar niekada nematėme, nors jau daugelį šimtų metų, kaip keliaujame į žemę. Kas tu, kas tu esi?!

- Aš Dievo sapnas. Aš pasiuntinys, skrendas pas turtingiausią ir laimingiausią... Aš nešu jam Viešpaties pasveikinimą ir palaiminimą.

Snaigės džiaugėsi savo sesers puošnumu. Šoko aplink

ją susižavėjusios, skriejo šuoliais, kol naktį jos pasiekė žemę. Aukšti baltom sniego apykaklėmis pasipuošę bokštai šaukė jom, kad čia karaliaus miestas, kuriam reikia šiltų patalpų, nes žiema jau stūgauja tvirtovės vartuose.

- Ir kas čia turtingiausias? - paklausė Snaigė savo draugių.

- Karalius, - atsakė jos chorą.

- Kur jį man surasti?

- Ten, kur šviečia langai, kur aukščiausi stogai, - atsakė jos ir parodė karaliaus rūmus, už katedros, kalnų papėdėje. Snaigė džiūgaudama pasuko šviesų link, o kitos snaigės tūpė ant stogų, langų, aikščių ir dengė miestą baltu šermuonėliu.

Snaigė priskrido prie karaliaus rūmų ir pro langą pamatė puotą. Baltuose rūbuose mergaitės it liepsnos skriejo stiklo grindimis ir jas lydėjo margaspalviai vyrai, gražūs it angelai. Jų viduryje sukosi papuoštas rožiniais šilko drabužiais karalaitis, Jis buvo toks gražus, kaip rinktiniai dangaus šventieji, kuriuos ji matė būdama Viešpaties delne. Karalaitis sukosi apsvaigęs salės šviesom ir grindimis skriejančiom liepsnom. Suvirpo Snaigė ir pamilo jį, žėrinčius jo rūbus ir lenktą kalaviją ir pagalvojo: jis laimingiausias ir turtingiausias. Ir jį ieškojo būdų pasiekti jo kaktą.

Karalaitis nuėjo į savo kambarius ir Snaigė nusekė jį rūmų palangėm. Ji matė, kaip jis vaikštinėjo neramus savo kambaryje ir atidarė langą.

Snaigė pasverdėjo ir norėjo pulti ant jo kaktos, bet čia išgirdo karalaičio žodžius:

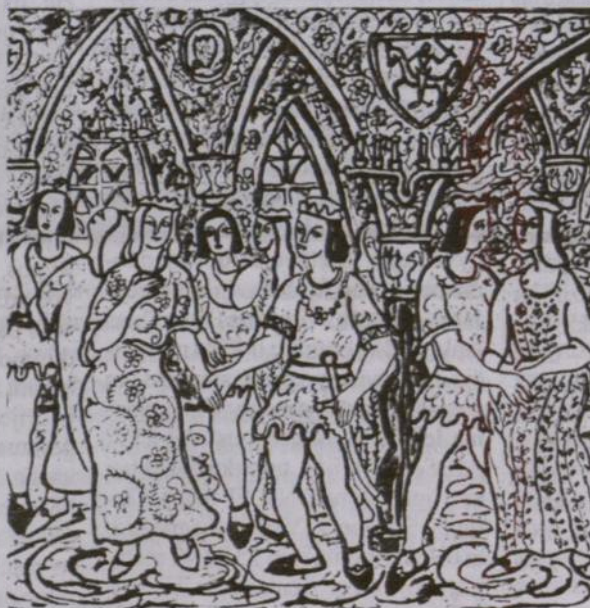
- O žvaigždės, koks aš nelaimingas, negalėdamas būti drauge su karalaitė?!

Suvirpo Snaigė, o karalaitis, ją pamatęs, paklausė:

(nukelta į 8 psl.)

SNAIGĖ

Paulius JURKUS

V. Petravičius

Ivykiai Lietuvoje

2004 m. gruodžio 7 d. po keturias valandas trukusių prezidento Valdo Adamkaus, premjero Algirdo Brazausko ir Darbo partijos vadovo Viktoro Uspaskicho derybų dėl Vyriausybės, prezidentas pasirašė dekretą, kuriuo patvirtino **naujos A. Brazausko vadovaujamos Vyriausybės** sudėtį. Vidaus reikalų ministru paskirtas Darbo partijos atstovas Gintaras Jonas Furmanavičius, švietimo ir mokslo ministru - Juozas Antanavičius. Zigmantas Balčytis paskirtas susisiekimo ministru, Vilija Blinkevičiūtė - socialinės apsaugos ir darbo ministre, Algirdas Butkevičius - finansų ministru, Gintautas Bužinskas - teisingumo ministru, Gediminas Kirkilas - krašto apsaugos ministru, Arūnas Kundrotas - aplinkos ministru, Žilvinas Padaiga - sveikatos apsaugos ministru, Vladimiras Prudnikovas - kultūros ministru, Kazimira Danutė Prunskienė - žemės ūkio ministre, Viktoras Uspaskichas - ūkio ministru, Antanas Valionis - užsienio reikalų ministru. V. Adamkus taip pat pakartojo įsitikinimą, kad "atsakomybė už bendrą Vyriausybės darbą tenka ministrui pirmininkui, o kiekvienas ministras yra atsakingas už savo darbo sritį".

Elta

Tarp pusantro milijono Lietuvos dirbančiųjų kas šeštas pasinaudojo mokesčių lengvata ir parėmė įvairias organizacijas. Valsitybinė mokesčių inspekcija šiemet patenkino 256 tūkst. Lietuvos gyventojų prašymų pervesti paramai 2% sumokėto pajamų mokesčio. Vaikų darželiai, ligoninės, bažnyčios, senelių namai ir įvairios kitos organizacijos iš viso gavo apie 24 mln. litų paramos. Paramos davėjai vidutiniškai skyrė po 93 litus. Populiariausias paramos adresatas - Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugija. Jai 2,6 -

tūkst. Lietuvos gyventojų paaukojo 192,7 tūkst. litų. Dabar galiojantis Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas leidžia mokesčių mokėtojams ne daugiau kaip 2% į biudžetą mokamos pajamų mokesčio sumos pervesti bet kuriai įstaigai, pagal Labdaros ir paramos įstatymą turinčiai teisę gauti paramą.

BNS

Pagal vaikų iki 5 metų mirtinumą Lietuva pasaulyje užima 79 vietą iš 130-ties. Moters tikimybė mirti per gimdymą mūsų šalyje taip pat labai nedidelė - viena iš 4900, o švietimo prieinamumas - vienas geriausių pasaulyje. Tokius duomenis naujausiam Jungtinių Tautų Vaikų fondo (UNICEF) leidinyje "Vaikystė pavojuje 2005" pateikia Lietuvos nacionalinis UNICEF komitetas. Sveikatos, išsilavinimo, lygybės bei apsaugos kiekvienam vaikui siekianti pasaulinė organizacija visų pirma atkreipė dėmesį į skurdo problemą ir pasiūlė planą, kaip iki 2015 m. sumažinti skurstančių žmonių skaičių. Lietuvoje 1992-2002 m. mažiau negu vieną dolerį per dieną išleido - o tai reiškia, kad nuolat kentė alkį, - 2% gyventojų. "Lietuvoje 2000 m. duomenimis pradinį išsilavinimą turėjo 100% moterų. Vidurines mokyklas lankė 93% berniukų ir 99% mergaičių, taigi švietimo prieinamumas yra vienas geriausių pasaulyje", - teigiama leidinyje. Suerimusi dėl ŽIV/AIDS, maliarijos, tuberkuliozės bei kitų ligų plitimo UNICEF teigia, Lietuvoje 2003 m. ŽIV buvo diagnozuota 0,1%. Žmonių nuo 15 iki 49 metų Latvijoje šis procentas apie 7 kartus didesnis.

Elta

Vilniaus rotušėje gruodžio 17 d. vakare išdalyti apdovanojimai labiausiai Vilniui nusipelnusiems veikėjams. Statulėlės, vaizduojančios sostinės globėją šv. Kristoforą, teikiamos jau septintus metus iš eilės. Jas sukūrė skulptorius Erikas Daugulis. Šv. Kristoforo statulėlė už labdarinę veiklą įteikta vokiečiui *Gerhardui Luttmeriui*, įkūrusiam labdaros fondą "Vaikai privalo matyti". Vilniaus universitetinei vaikų ligoninei daktaro šis fondas padovanojo aparatūros,

kurios vertė - pusė milijono litų. G. Luttmeris taip pat remia silpnaregių vaikų internatą. Už nuopelnus medicinai Šv. Kristoforo statulėlė apdovanotas Vilniaus universiteto Santariškių klinikų Kraujagyslių centro prof. *Vytautas Jonas Triponis*, kuris per keturiasdešimt savo darbo metų atliko daugiau nei dešimt tūkstančių operacijų. V.J. Triponis - visų moderniausių kraujagyslių operacijų pradininkas. J. Ivaškevičiaus jaunimo mokyklos direktorė *Vajonė Strimaitienė* buvo apdovanota už nuopelnus švietimui. J. Ivaškevičiaus ugdymo įstaiga yra pirmoji Lietuvoje įkurta jaunimo mokykla, kurioje mokosi pusantro šimto sostinės paauglių, kurie nepritapo bendrojo lavinimo mokyklose. Šv. Kristoforo statulėlė atiteko ir *Oskaro Koršunovo teatrui*. Jis apdovanotas už Vilniaus kultūros puoselėjimą. *Vilniaus universitetui* - šv. Kristoforo apdovanojimas buvo paskirtas už nuopelnus kuriant sostinės įvaizdį. Šv. Kristoforo statulėlė už nuopelnus mokslui atiteko istorikui daktarui *Stephen Christopher Rowell* iš Didžiosios Britanijos. Po ilgo ir kruopštaus darbo Rygos, Berlyno, Vatikano bei Lietuvos archyvuose daktaras S. Ch. Rowell parengė išsamią mokslinę Gedimino laiškų ir kitų to meto dokumentų publikaciją, kurią Lietuvos istorijos instituto taryba pripažino geriausia 2004-ųjų mokslinė publikacija. Moderniausios Baltijos šalyse "Siemens" arenos šeimininkai - bendrovė "*Rubicon group*" - šv. Kristoforo statulėlę gavo už verslo idėją. Už nuopelnus sportui apdovanotas silpnaregis bėgikas *Linas Balsys*, kuris šiemet Atėnų parolimpinėse žaidynėse maratono distancijoje iškovojo bronzos medalį. Už Užupio bendruomenės telkimą šv. Kristoforo statulėlę pelnė kino režisierius *Romas Lileikis*. Buvusiame Bonifratrų vienuolyne dabar gyvenančios *Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdienių seserys* sostinės savivaldybės apdovanojimą gavo už paveldo puoselėjimą. Pinigų architektūriniam kompleksui restauruoti daugiausia paaukojo katalikų organizacijos remiantys užsienio fondai *BNS*.

Keturioliktosios metinės

1991 sausio 13-ajai prisiminti

Sausio tryliktosios naktis, viesulu įsisukusi į mūsų tautos žmonių tarpą, nusinešė vienos sesers ir dvylikos brolių gyvybes. Tai buvo kraujo auka ant tėvynės aukuro už savo brolių ir sesių laisvę. Mes lenkiame galvas prieš jų artimuosius, kurių skausmo ir liūdesio niekas negali išpildyti.

Ant Tėvynės laisvės aukuro yra sudėtos ir kitų mūsų brolių kančios tolimoje tremtyje arba tėvynėje nukankintų ir tik šiandien su tinkama pagarba palaidojamų amžinam poilsiui kapinėse. Prie jų reikia prijungti ir tėvų, motinų ir seselių vienuolių tylią auką perduodant jaunimui brangiausias vertybes: tikėjimą, Tėvynės meilę, už ką daugelis jų buvo žiauriai nukankinti arba turėjo iškęsti pažeminimus, grasinimus ir kalėjimus. Ne visų jų vardai mums yra žinomi, bet visi jie priartino mums išsvajotą laisvės valandą.

Netolimos praeities liudijimo dar neužtenka, šiandien kiekvieno mūsų pareiga įnešti savo indėlį į laisvosios visuomenės kūrimą. Jeigu mūsų broliai nesudrebėjo ir nepasitraukė prieš galingus okupantų tankus ir ginklus, prieš tremties baisumus ir katorgas, nejaugi nes išduosime taip brangiai iškovotą laisvę vien dėl to, kad šiandien tapo sunku gyventi?

Gyvenimas laisvėje kiekvieną iš mūsų asmeniškai, šeimą ar bendruomenę įpareigoja prisiminti pilną atsakomybę prieš Dievą ir prieš žmones, Laisvė – tai didžiausia žmogui duota Dievo dovana, bet kartu ir labiausiai jį įpareigojanti dovana.

Išbraukime iš savo gyvenimo klaidingos laisvės apraiškas: "Laisvė viskam", kuri atidaro vartus amoralumui, nesąžiningumui, savęs ir kitų niekinimui, nesiskaitymui su kitų teisėmis, neišvengiamai sunaikina pačią laisvę. Laisvė, pavirtusi savimeile, ar ji būtų individuali, ar šeimos, ar socialinės bei politinės grupės, kuri reiškiasi noru primesti kitiems savo tikslus, idėjas, savo ideologiją, ar vienos partijos savivaliavimus, yra naujos vergijos ženklas.

Tikroji laisvė žydės tik kartu su atsakomybe: prieš Dievą, kuris yra visokios laisvės davėjas ir palaikytojas, prieš žmones, gerbiant kiekvieną, net skirtingos pasaulėžiūros; prieš visuomenę, siekiant bendro tautos gėrio; prieš tautą, atsižadant savęs ir pasiaukojant bendram labui.

Ši atsakomybė prieš Dievą ir prieš žmones saisto kiekvieną žmogų, o ypatingai tuos, kurie turi aukštesnes pareigas visuomenės gyvenime. Už nešančių krašto politinę atsakomybę pečių stovi visa Lietuva ir kenčiantys baimę ar netikrumą dėl rytojaus žmonės, bedarbiai, ligoniai, kurie šąla menkai apkūrenamose patalpose, žemdirbiai, kurie neturi ką berti į dirvą.

Ne vien politinių, ekonominių ir socialinių struktūrų pakeitimai palengvins visuomenės gyvenimą. Kova dėl laisvės suvienijo visus mūsų žmones, padarydama tikrą stebuklą: mažutė tauta nugalėjo milžinišką jėgą. Šiandien, prisimindami žuvusius už Tėvynės laisvę, išgirškime iš aukštai atskambančius jų balsus: saugokite mūsų laisvę, mokėkite ją gyventi.

Tad būkime verti mūsų kankinių krauju ir motinų bei tėvų ašaromis iškovotos laisvės. Neleiskime neapykantai, siauriems interesams, ambicijoms užgošti tą jauną daigėlį, kuris po ilgos žiemos išdygo mūsų Tėvynėje. Teišsaugo šią mūsų viltį Dievas.

a.b.

Savanorystė - visuomenės pilietiškumo barometras

Gruodžio 9 d., 2004 m. Vilniaus universitete socialinės tarnystės savanoriai surengė konferenciją, kurioje edukologus, Bažnyčios atstovus, dėstytojus pakvietė aptarti savanorystės įtaką pilietinei visuomenei, o patys - dalijosi neatlygintino darbo patirtimi. Kalbėjusieji savaip interpretavo pagrindinę konferencijos mintį - žmonių dalyvavimas arba abejingumas savanoriškai veiklai parodo visuomenės solidarumo lygį valstybėje ir yra tam tikras pilietiškumo barometras.

Socialinės etikos instituto konsultantas Arūnas Kučikas pažymėjo, kad savanoriškos veiklos plėtra priklauso nuo daugelio veiksnių: tradicijų, papročių, kultūros, palankios ar nepalankios valstybės politikos.

M. Romerio universiteto dėstytojas kunigas Antanas Saulaitis pabrėžė Bažnyčios bendruomenių vaidmenį sprendžiant pažeidžiamiausių visuomenės grupių problemas. Kunigo teigimu, Vakarų pasaulyje religinių bendruomenių nariai daug aktyviau negu joms nepriklausantys dalyvauja socialinėje veikloje: senukams, ligoniams, apleistiems vaikams padeda kasdienybėje, atstovauja jų teisėms.

Konferencijoje atkreiptas dėmesys, kad jokia valstybė nepajėgi išlaikyti tiek socialinių darbuotojų, kiek reiktų, todėl jie į problemų sprendimus turėtų įtraukti pačius pagalbos reikalingus žmones, taip pat aktyvinti darbą su savanoriais.

Kaip Eltai sakė Nevyršausybinių organizacijų informacijos ir paramos centro konsultantas Martinas Žaltauskas, paprastai savanoriais dirba jaunimas iki 27-28 metų ir vyresni nei 40 metų amžiaus žmonės.

Lietuvoje įregistruota per 15 tūkst. nevyriausybinių organizacijų. Žinomiausios ir daugiausiai savanorių jungiančios - Lietuvos Raudonasis Kryžius, organizacija "Gelbėkit vaikus", "Caritas" tarnybos, ekologiniai judėjimai.

Pagal Elta

TREMTINIŲ BORUSEVIČIŲ ŠEIMOS ATSIMINIMAI (3)

Kotryna BORUSEVIČIENĖ

Apie Borusevičių šeimos pergyvenimus Sibiro tremtyje "Darbininko" vienuoliktame numeryje pasakojo Elena Borusevičiūtė-Šidlauskienė, gimusi gyvuliniam vagone pakeliui į tremtį. Dabar ji yra Telšių Vincento Borusevičiaus katalikiškos gimnazijos lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja metodininkė.

2004 m. dviliktame numeryje spausdinome jos tėvo, Juozo Borusevičiaus atsiminimus. Šiame numeryje spausdiname Elenos motinos – Kotrynos Borusevičienės kiek ilgesnius atsiminimus.

Red.

* * *

Be namų...

"Brangūs vaikeliai!

Rašau šį margą laiškėlį naujų metų dieną. Dėkavoju Dievui, kad leido praleisti tuos senus metus, laikydamas mane gyvą, leido sulaukti šių naujų metų. Prašau Dievo, kad šie meteliai atneštų teisybės žodį nuo jūsų.

Visus langus pražiūrėjau ir praverčiau, belaukdama Šventųjų Kalėdų ir jūsų parvažiuojant. Rašėt, kad per Šventas Kalėdas visi būsim vienoj kupetėlėje. Daugiau nebetikėsiu nė vienu jūsų žodeliu. Labai mažai sveikatos beturiu – nežinau, ar sulauksiu jūsų. Jau ketveri metai, kaip kožnam laiške – "parvažiuosim". Seniai žentelis rašė: "mamyte, pamatysi mumis pareinant pro savo namelio langus". Nebemeluokit man daugiau.

Brangi vaikeliai, gavau tą laišką, kuris buvo parašytas gruodžio keturioliktą – tokį liūdną ir skaudų. Tu dėl manęs, dukrele, tiek daug dedi sveikatos. Kad tu žinotum, kiek jos atima verkimas. Aš savo sveikatos nustočiau per ašaras. Mano nosiai tiek jos bereikia, - sena esu. Savo kraštelyje turiu, kas šią valandėlę padėtų. O kas tau Sibire padės? Vaikas mažas, vyras duoną uždirba. Bučiuoju tave ir prašau: paklausk manęs, neimk visko į galvą, būk linksmesnė ir būsi sveika, atsiduok Dievo valiai. Ir melskis, kaip melddavaisi – su karšta širdimi. Dievo gali visko išprašyti, jei turi tvirtą tikėjimą. Gal Dievas pasigailės, - gal leis šiais meteliais jums sugrįžti į mylimą tėvynę.

O dabar dėkavoju savo mažajai anūkelei, kad "aplankė" mane. Tik man dideliai širdy skaudu, kad pas mane taip verkdama "važiavo", - ir ligą gali įsigauti. Visada tokia rimta būdavo. Ar taip baisus tas fotografistas buvo, kad ji ano taip bijojo? Tokia graži būdavo kituose paveiksluose, kuriuos man esat atsiuntę. O čia... baisu ir žiūrėti, kad taip labai verkia. Reikėjo leisti vaikui nusiraminti ir tada nuimti. Ar į peklą puolėt, kad taip skubinai nutraukė?

Jei bus mieroj vailokėliai, kad man su jais kuo greičiau

namo parleistum linksma. Dėkoju anūkelei Elytei už laiškėlį, kurį taip gražiai surašė ir paskundė mamytę, kad verkė. Jei būčiau žinojusi, kad Elytės mamytė verks, vailokėlių jai nebūčiau siuntusi.

O dabar dėkavoju širdingai už dovaną, kurią radau laiške – už pini-gėlius. Džiaugiuosi, bet ir labai skaudu buvo, kad jūs kruvinai uždirbtus pinigų nuo savęs traukiate ir siuntat. Juk tėvelis vienas tedirba, - jam sunku išmaitinti judvi ir dar mane. Ir jis daug sveikatos paliks Sibire.

Klausei, ar kada benueinu į bažnytelę. Antri metai jau nebenuoju. O dabar visa bėda, kad dideliai mažai kelbėti begaliu.

Naujienu tokią girdėjau, kad parvažiavo į Žvirgždžius tokie Macai. Sako, su prašymais. O kas gal žinoti, kokius prašymus ir kam reik rašyti..."

Tai pora lapelių iš amžinatilsį mamos paskutiniojo laiško, kurį ji padiktavo savo slaugytojai. Tiek ir beįsirašė...

Laiškas rašytas 1955-ųjų sausio pirmąją. O vasaryje mus pasiekė kitas laiškas iš tėviškės, buvusiojo kaimyno Petro Šukio. Mano vyras, atplėšęs jį ir pamatęs storai nupaišytą juodą kryžių, nė nebeskaitęs išlėkė man parvesti artimiausių mūsų šeimai lietuvių – Banių šeimos moteriškių...

Ir šiandien nesuprantu, kodėl taip beprotiškai mylėjau mamą... Jos kapą Luokėje teaplankiau tik per 1958-ųjų metų Šventas Velykas, vos įžengus į beveik septynerius metus nematytą tėviškės žemę.

Kad mudu gali išvežti į Sibirą 1951-ųjų rudenį, nei mano vyras, nei aš nenuėjau.

Tais metais mano vyras Juozas Borusevičius buvo Viekšnalių kolūkio (ar Barvydžių, - gerai neprisimenu, - tuomet kolūkiai buvo labai smulkūs – vos ne po kaimą)

Elenyte ištremta į Krasnojarsko kraštą - be vaikystei būdingo džiugesio

pirmininkas. Ne pats pirmas, tačiau vienas iš pirmųjų to kolūkio pirmininkų.

Prieš pat karą jis dirbo Viekšnių apylinkės tarybos vykdomajame komitete sekretoriumi. Apylinkės tarybos pirmininkas tuo metu buvo Liudvikas Vilkas, tik pasirašyti tesugebėjęs, stikliuko mėgėjas. Mano vyras patenkintas buvo savo pareigomis, - aprodė man savo raštinę, kurioje šnekėjo netgi radija.

Spalio 1-osios vakare buvau namuose viena pati. Vyras buvo perspėjęs, jog užtruks susirinkime (lyg ir Užventyje). Buvau nerimo kupina. Tomis dienomis turėjo gimi pirmasis mūsų vaikelis, kurio be galo laukėme. Mat jau keliolika metų, kaip gyvenome po vienu stogu, tačiau mūsų namams vis dar nebuvo lemta išgirsti kūdikio krikštavimų. Pirmasis gimdymas buvo nesėkmingas. Taigi labai bijojau ir tikėjausi...

Nustebino pasibeldę vėlyvi svečiai. Atvėriau duris, - priemenėje stovi du kažkuomet matyti sribokai - lyg ir luokiškiai (dabar pavardžių nebeprisimenu) ir, kaip supratau, rusas kareivis. Vienas iš sribokų pareiškė:

-Mums pranešė, kad pas jus dienavojo keturi banditai. Turim padaryti kratą. Į trobą įėjom tik trys, o trisdešimt vyrų yra apgulę namus.

Buvom gąsdinti prigąsdinti ir prieš karą, ir karo metais, ir pokary, - tad atvykėliai manęs iš pusiausvyros neišmušė. Tiktai keistokai man atrodė tai, kad atseit banditų ieškojo stalčiuose - net palovin nežvilgtelėjo. Šmėstelėjo mintis, jog nori surasti kažkokius dokumentus, gal ir ginklą. Buvo ir ant aukšto užlipę.

Kai krata buvo baigta, kažkuris sribokas mandagiai paprašė:

-Ar galima iki aušros čia pabūti?

Visi trys atėjūnai su visais drabužiais nakčiai sukrito virtuvėje ant sofutės.

Pagaliau parsiradęs vyras man užsiminė, pats tuo lyg stebėdamasis, kad šiandien apylinkės pirmininkas primygtinai liepęs tik grįžus namo tuoj pat vežti žmoną į ligoninę. Bet ką gi dabar veiks. Juozas nuėjo miegoti.

Manęs miegas neėmė. Galvoje zujo įvairiausios mintys. Vakare buvau nulėkusi pas čia pat gyvenančią mamą. Kartu kalbėjom rožančių.

-Mokykitės rožančių kalbėti, giedoti ir jūs, - sakė ji mergaitei, kuri prikibdavo mums darbuose, bei apsilankiusioms kaimynėms.

-Kotrelė (tai aš) paskutinį kartą su mumis poterius kalba ir gieda...

Ogi vakar dieną - vėl. Skubu pas mamą. Girdžiu - kieme ūkauja. Dainuoja, - pamaniau, nes ji mėgėja būdavo dainuoti, - ypač, kai viena. Bet kad taip šiurpiai ūbauja? Priartėjusi aiškiai išgirdau - rauda, sriūbauja - kiemas skleidžiasi.

-Nebeliks tavęs, nebeliks, - nei iš šio, nei iš to puola man ant kaklo.

Jautė nelaimę motinos širdis, tik tiesiai nepasakė. Manė, mirsiu gimdydama...

Užsnūdau ir aš paryčiais. Nes juk nei man, nei vyrui apie jokią tremtį nė minties nebuvo.

Saulei blykstelėjus, pašokau iš lovos. Kėlėsi ir vyras.

-Ar jau atsikėlei, šeimininke? Reikia pusrytį taisyti, - gana maloniai pašnekino sribokas.

Aš ne juokais susirūpinau, - duona tik įmaišyta. Senos - jau nė trupinio. Ką iš tiesų paduosiu ant stalo vyrams?

Sribokas paprašė pasiklausti. Jo rankose buvo raštas. Kai perskaitė, kad esame tremiamieji, ničnieko nesupratau.

-Jeigu esu kaltas, vežkit mane vieną, - lyg pro rūką pasiekė klausą mano vyro žodžiai.

-Neboites, tam budėt spokoineje, - ramino rusas kareivis. - Zdies dniom - odni, nočju - drugije... (Rusiškai buvau pramokusi iš rusės, pas mus apgyvendintos prie vokiečių. Be to, rusai juk buvo užėję, išėję ir vėl užėję...)

Dar vienas kareivis man paaiškino: kaltės nesa jokios, - nebūčiau vežama, tačiau kadangi esu tremtinio žmona...

Maždaug suvokiau, kodėl nuo vakaro mūsų trobą apstojo. Saugojo, matyt, kad nepabėgtumėm... Sustingusiomis lūpomis pratariau:

-Leiskit su mama atsisveikinti.

-Kur ji gyvena? - pasiteiravo. - Mes pasakysim mamai.

Niekur neišleido nei manęs, nei vyro. Į išvietę su ginklu varė vieną ir kitą.

-Kiek "padvadų" norėsi? - užklausė Juozo.

-Keturių arba penkių, - jis sumurmėjo.

-Dvi, - patys nusprendė.

Nors buvom girdėję, jog tie, kur vežė, patys paršą ne vienam tremtiniui nušovė, "valgyt ko neturėsi..." - pridūrė.

Prigūžėjo pilnas kiemas kaimynų. Sukvaksėjo gaudomos vištos ir žąsys. Tačiau sribokai jas pjauti uždraudė. Kaimynai bandė vežiman įmesti grūdų - taip pat neleido. Tiesa, vieną maišą grūdų miltais užbarstė, tai sribokai, pamane, kad miltai, leido vežtis tą maišą. Buvau prisivirusi visokiausių uogienių, tačiau nė vieno jų stiklainio nevalia buvo pasiimti.

Nežinau, kaip mano atminty išliko dar vienas kitas ištremimo dienos momentas. Rodos, tuomet ničnieko neregėjau, negirdėjau, net pravirkau. Buvau tarsi stabo ištikta. Atrodė, kad tuoj numirsiu. Laukiau tos akimirkos...

-Ar nebūtų galima kartu vežtis mamą? - dar paklausiau.

-Atskirai gyvenat, tremiamųjų sąrašė neįrašyta, - neišpildė nė to mano prašymo.

Paskum į Sibirą mama man rašė: "Kad būčiau tave į kapus vežamą mačiusi, lengviau būtų buvę..."

Kaimynės grūdo į maišukus drabužius, patalynę. Mama žengė per slenkstį į trobą, taukų puodynę nešina, tačiau neperžengė slenkščio - suklupo išmesdama iš rankų puodynę, kuri subyrėjo į drūzgelius. Betgi mama susitvardė. Pakilo. Ir ėmėsi išlydėjimo į tremtį darbų. Per kelias minutes atgabeno bulvių maišuką (mūsiškės dar nebuvo nukastos). Papjovė avį. Tempė avieną pėsčia paskui vežimą, kol prisitaikiusi ją į ratus įmetė. Net vilnonių siūlų su virbalais susiprato įduoti, jau Luokėje

mus prisivijusi.

Luokės miestelyje, prie dabartinės poliklinikos, mama nusirišo skarelę, nusimovė kojines ir man atidavė. Iš ratų mus persodino į sunkvežimį. Kada jis pajudėjo, dar mačiau, kaip mama pasuko link klebonijos. Vyra jau kuris laikas kaip palaidojusi, apie sūnų iš Argentinos – jokios žinėlės, su vyresniąja dukrele nelabai tesutikusi. Taigi mama liko vieniša, tačiau laikėsi iš paskutiniųjų...

Iš mūsų Traulėnų kaimo vežė ir Vlado Kundroto šeimą: Aldoną ir Justą Kiaurakius – iš pirmosios Kundrotienės santuokos ir mažametį judviejų sūnelį Vladuką, taip pat – Aleksą ir Zosę Bagdonus iš Spukaičių kaimo. Bagdonai buvo, rodos, kukliai gyvenantys kolūkiečiai. Tiesa, Kundroto tėvus išvežė anksčiau, jo brolis – buvęs garsus partizanas, pasak sribokų, banditų gaujos vadas.

Atmenu, kaip važiuodama ratais ir sunkvežimiu, sėdėjau ant maišų. Rodos, važiuom per Upyną. Tenai stabtelėjom. Netoliese pasigirdo mano vyro pažįstamo kariškio balsas:

–Netikėjau, kad tave veš, Juozapai. O ko tvėrei tvorą aplink bažnyčią? – ir apsuko ore ratą pirštu.

Ta bažnyčios tvoros istorija man buvo girdėta. Vasarą, Sekminėms, slapta susiruošę kuoliukus, vyrai per kelias valandikes aptvėrė tvorėlę apie Vieksnalių bažnyčią. Vyras pasakojo, kaip tardė parapijiečius, ne vieną iš jų net rūsyje laikė per naktį. Užsipoilė ir maniškį: kaip jis, kolūkio pirmininkas, galėjęs bažnyčios reikalams išieškoti valdiškus pinigus, medžiagas, žmones nuo darbo atitraukęs.

–Ar žinai, kas čia bus? – tyčiojęsi. –Čia šokių salė bus, o ne bažnyčia.

–Gera bus tvorėlė ir salei, – pritaręs mano vyras.

–Čia bus sandėlis! – įtūžo enkavedistai.

–Tiks tvora ir sandėliui, be reikalo kankinat žmones dėl tos tvoros, – jau be juokų atkirtęs Juozas.

Darbštumu anas visur užsikariaudavo viršininkų simpatiją. Tačiau buvo karšto kraujo. Įsiutęs su žodžiais nebesiskaitydavo. Tad ir iškoliojęs taisyk enkavedistus – ragus ir jis parodęs. Anie iš Luokės ar iš Užvenčio buvo atvykę. O kolūkio pirmininkas jų nei pavaišino, nei arklių davė namo sugrįžti. Pėsčius išvarė. Tie pažadėjo nedovanosią. Tiesa, kolūkiečiai aptvėrė ir kapines, tačiau dėl jų niekas nepriekaištavo. O Juozas sakėsi iš tikrųjų nežinojęs, ką žada jo žmonės daryti – gal nepasitikėjęs ir juo kaip pirmininku, nes iš anksto slėpė savo planus.

Prieš tai apmokytas specialiuose kursuose aptarnauti traktorių, tėvas buvo verčiamas dirbti rusų kolchoze traktoristu. Neveltui bolševikinė propaganda skelbė: „Nemoki – išmokysim, nenori – priversim“.

Ir dar enkavedistai ne sykį kamuodavę Juozą klausimais:

–Kodėl į partiją nestoji? Kodėl banditų nebijai – net ginklo neturi?

Šis atsakydavęs:

–Gal ir nušaus. Vienus – anksčiau, kitus – vėliau...

Į kokią geležinkelio stotį atvežė, nežinau. Gal į Kuršėnų. Stotyje stovėjo mėšlini gyvuliniai vagonai. Jie buvo be langų, durys užkistos laužtuvais.

Spalio 2-osios vakare mus sugrūdo į šituos vagonus. Mūsų vagonas buvo su mažiukais pailgiais langeliais. Gultai – lentos, dviem aukštais. Kundrotai įsitaisė žemai, mes – virš jų. Vagonas pilnas prikimštas nepažįstamų žmonių. Kai traukinys stabtelėdavo, „savu reikalu“ žmonės lindo po vagonais, paskui buvo galima ir pievelėje. Šalia stovėjo sargybiniai.

Vaikai „darė“ čia pat, vagone, – į indelius.

Su mumis važiavo toks senbernis Stanislovas Bumblauskas. Su juo kartu – ir Leono Kasparaičiaus (S. Bumblausko sesers) šeima, kurioje buvo ketvertas vaikelių. Taigi tie vaikučiai prišlapino pilną indelį. S. Bumblauskas švėpė – neištarė kelių garsų. Kažkodėl jį pravardžiuodavo Prezidentu. Tad Prezidentas tik šliūkšt pro vagono langelį indžiuko turinį – tiesiai ant sargybinių:

–Tu, lupūže, gelk, gelk! – sušvebeldžiavo.

Prezidentas, tarp kitko, Sibire vedė, tačiau Lietuvos nebeišvydė, – jo kaulėliai liko dūlėti taigos juodžemyje...

Apie mano savijautą nėr ko nė kalbėti. Traukinyje važiavo dvi rusės sanitarės. Jos aiškinosi, ničnieko nežinančios, ką daryti su gimdyve. Atsirado gydytojų. Šie patarė sanitarėms, ką reikės daryti, o jos tik kraipė galvas, gūžčiojo pečiais. Spalio 4 dieną mane jau suėmė skausmai. Išvedė į atskirą vagoną – tuščia, šalta, – čia buvo sukrauti tremtinių pasičiupti įrankiai – kastuvai, kirviai, pjūklai, lenciūgai... Žmonės ėmė bildinti į vagono duris. Tuomet sargybiniai pas mane įleido mano vyrą, Zosę Bagdonienę ir tris ruses sanitarės. Prasikamavau visą parą. Spalio 5 dieną gimė dukrytė. Buvau visa pamėlusi iš šalčio. Gimdymas buvo labai sunkus. Tačiau – nei daktaro, nei paprasčiausios pribuvėjos. Netgi sanitarės negalėjo pereiti per vagonus ir surasti kokią „bobutę“? Netikiu, kad tokios nebūtų suradusios. Abi su naujagime vis ėjom silpnyn. Kitos dienos vakare mudvi išlaipino Bežecko mieste – Kalinino srityje. Neštuvais kareiviai nunešė mus į geležinkelio stoties ambulatoriją. Paskui tokiais keistais ratais su iškelta lenta nuvežė mudvi į ligoninę.

–Bože mojo, tak tieželo, – dūsavo kareiviai, tempdami mus bene į antrąjį aukštą.

Vyras, matyt, užsirašė tos ligoninės adresą, nes gavau iš jo čia du laiškus. Toje ligoninėje sutikti žmonės man paliko nepaprastai šviesius prisiminimus. Čia gydytojai išgelbėjo mudviejų su dukrele gyvybes. Po kurio laiko abiejų sveikata buvo visai nebloga. Toksai senyvo

amžiaus gydytojas liepė man nešti po dvi valgio normas. Pastebėjęs, kad esu vis nuliūdusi, tyliau, jis perkėlinėjo mane iš didesnės į mažesnę palatą ir atvirkščiai. Vis teiravosi palatos moterų, ar aš prabilusi, kokia mano nuotaika. Moterys vaišino mane joms namiškių atneštais skurdokais skanėstais, palikdavo man maistą namo išvažiuodamos. Tik, deja, aš negalėjau tų iš širdies paliktų gėrybių praryti, - jaučiausi lyg vargšė elgeta, kuriai duodama išmalda – kąsnis, sumišęs su ašaromis, įstrigdavo gerklėj. Gydytojas rūpinosi mano dokumentais, be kurių iš čia neturėjau kur dingti. Jis pats surašė dukrelės Elytės gimimo liudijimą. Prisimenu, kaip sunkiai plūkėsi. Vardas Elena – suprantamas. Tačiau pavardė? Jei tėvas Borusevičius, tai duktė – rašo – Borusevičius. Ne? Motinos pavardė – Borusevičienė. Vadinasi, ir dukters tokia pat. Užbraukia, viršuj parašo. Toje pačioje šeimoje trys pavardės? Kaip šitaip gali būti? Vėl nubraukia. Pagaliau trečią sykį užrašo tik su viena klaidėle – Borusevičiūtė. Tokį gimimo liudijimą duktė ir turėjo, pakol gavo pasą.

Laukiau nesulaukiau, kuomet mane nuveš pas vyrą. Sukaukdavo garvežys, - sakau, gal jau ir aš iš čia išvažiuosiu. Spalio šventėmis davė pagerinto maisto – skanių sausainių. Šiaip ligoninėje maitino prastokai. Pasidėjau tuos sausainius. Vaikui. Kelionei. Marlės gabaliukų prisirankiojau. Traukinyje sukramtysiu tą sausainėlį, įrišiu į marlę – tegul čiulpia dukrytė. Vandens gal bus atsigerti. Taip iš tikrųjų ir teko traukinyje maitinti vaiką. Tik savo ašarom dar neučia tą „čiulptuką“ suvilgydavau... Ir, ačiū Dievui, nesirgo kelionėje mano

mergytė.

Vieną gruodžio pabaigos vakarą, prieš Kūčias, gydytojas pranešė, jog dokumentai jau tvarkoje. Sovietų armijos leitenantas turįs palydėt mane iki pat mano vyro buveinės.

Išvažiavimo dieną seselės ir slaugės rengė dukrelę, ją vis bučiavo ir verkė. Sakė, prisirišusios prie mergaitės, nes nėra dar buvę, kad naujagimis gimdymo namuose iki trijų mėnesių amžiaus išbūtų.

Jau aš įlipusi į sunkvežimio kabiną, o vaiko man vis neatiduoda. Prisipažino bijančios su manim kūdikį išleisti, kad neprapulčiau tolimoje kelionėje. Visai rimtai ėmė įkalbinėti mane palikti čia dukrelę, - grįždama į Lietuvą, pasiimčiau. Manęs neįtikinusios savo pasiūlymu, įdavė pieno butelį ir prašė būtinai parašyti, kaip nuvažiauvau, - ar vaiko nesusargdinau, nenumarinau.

Toks jaunas gydytojas palinkėjo grįžtant į tėvynę vėl šičia užsukti...

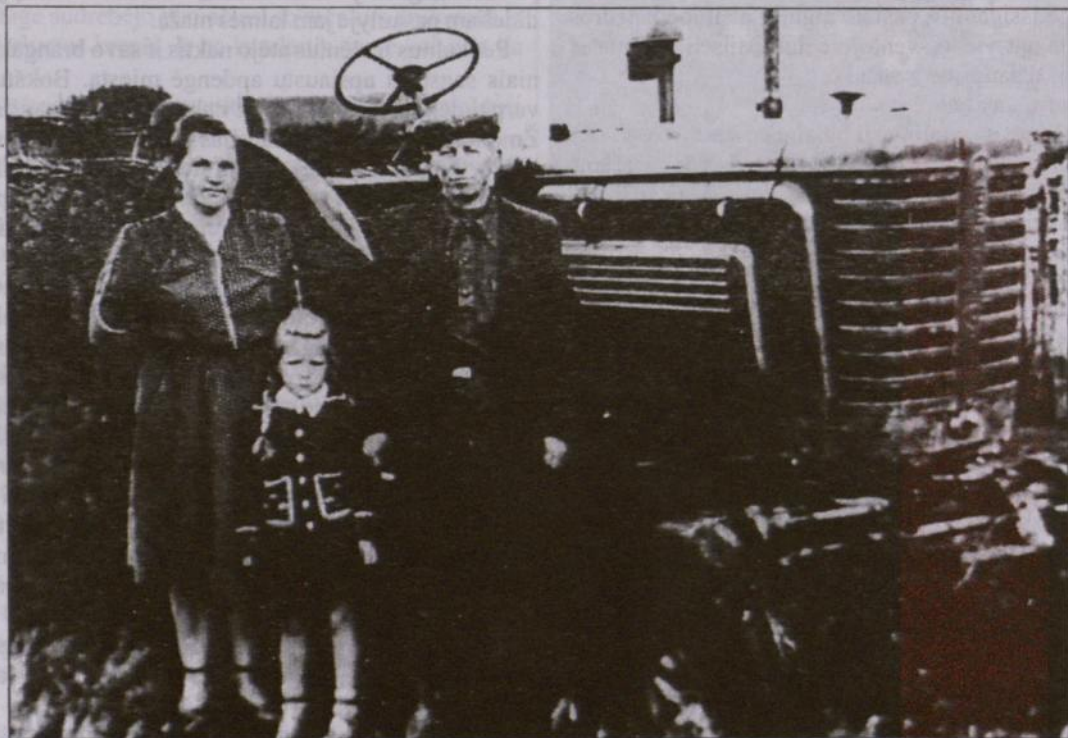
Vos panašiai ir neįvyko. Mus išleido keliais mėnesiais ankstėliau negu daugumą to Sibiro kaimo lietuvių. O grįžau aš į Lietuvą besilaukianti kūdikio.

- Tokia išvažiavai, tokia parvažiavai, - juokavo mano sutiktieji tėviškėje.

Už kelių mėnesių gimė mano antroji dukrelė. Tiktai jos pradžia Sibire, matyt, lėmė tragišką dalį, - teisgyveno jina tiktai trisdešimt metų...

Į Bežeką iš Sibiro, žinoma, parašiau. Tiesa, aš nemokėjau rašyti rusiškai. Laišką surašė aukštaitis Jonas Daukša, kuris buvo atvežtas į tą patį vietą kaip ir mes - kartu su savo motina.

(bus daugiau)

Borusevičių šeima prie traktoriaus

SNAIGĖ

(atkelta iš 1 psl.)

- Kur skubi, mieloji Snaigė, sustok pas mane?!

- O ne! Ne!

Snaigė neatsakė daugiau nė žodžio, smuko žemyn į tamsumą liūdna, kad negalėjo nutūpti ant karalaičio kaktos ir juo pasigrožėti. Nenorom ji ieškojo karaliaus. Ji vaizdavosi jį seną ir negražų. Ir vos pasiekė karaliaus langus, kaip išgirdo seno žmogaus dejavimą:

- Kokia vargšė mano karališka galva, kur aš gausiu tiek pinigų karui vesti.

Nuliūdus ir pavargus skrido Snaigė iš karaliaus kiemo ir norėjo pulti prie vartų, kur rytmečiais eina karalaitis, ir numirti, bet atsiminė Viešpaties žodžius ir skrido toliau ieškoti turtingiausio ir laimingiausio.

Mieste jau aušo. Rožinis rytų dangus kas kartą plėtėsi. Suskambo varpai, sukilo bokštuose pirmieji paukščiai, ir Snaigė paklausė jų:

- Kas yra šiame mieste turtingesnis ir laimingesnis už karalių?

Paukščiai kraipė galvas ir nežinojo... Atsirado vienas žvirblėlis, kuris dažnai pusryčiaujas didžiojo hetmono languos. Ten jis matęs daug kariuomenės, didelių pinigų ir garbę. Ir Snaigė nuskrido ten.

Tarnai triukšmavo prie durų ir bėgiojo. Iš jų kalbų Snaigė suprato, kad kažkas šią naktį įvyko. Ir ji pamatė pro langą sužeistą generolą, sunkiai dejuojantį ir keikiantį savo priešus.

Snaigė išsigandus pasuko atgal ir atsitūpė katedros pastogėje ant vieno šventojo delno pailsėti. Šventasis suvirpo iš džiaugsmo ir sušuko:

- Kas tu, kas tu?

- Aš Dievo pasiuntinys ir palaima.

- Šitam mieste aš perėjau žemę, dalydamas vargšams savo tėvo karaliaus turtus, seniai jau miriau ir mano palaikai ilsis čia katedroje, bet tik dabar mane aplankė Dievo pasiuntinys... Ir koks aš laimingas.

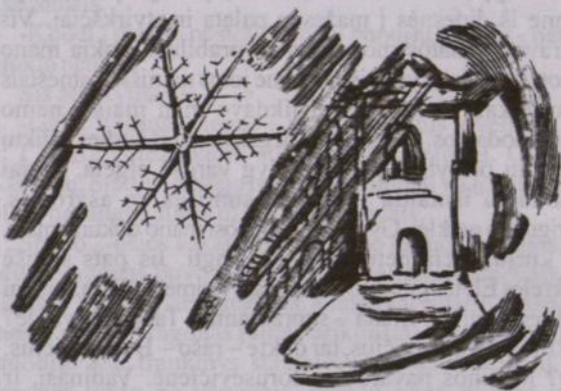
Suplakė karalaičio marmurinė širdis.

- Bet aš ne pas tave, aš pas turtingiausią ir laimingiausią šio miesto, - atsakė Snaigė.

Didis šventasis, laikydamas vienoje rankoje leliją, kitoje – karalaičio skeptrą, jau daug metų nebuvo išėjęs iš savo nišos, ir jo pakeltos į dangų akys nieko daugiau nematė, kaip katedros stogą, kur skraidė gražūs, žvilgą karveliai. Jis nieko negalėjo pasakyti Snaigėi.

Tada atskrido zylytė į šventojo delną pusryčiauti. Ji pasidėjo tujos žiedelį prieš save, pasitaisė po kaklu parištą skepetaitę ir padėkojus Dievui už ryto gražumą, pradėjo savo pusryčius. Ji pasakojo, kad šį rytą aplankiusi miesto vaivada, mačiusi ten daug brangių kilimų, sienose sukabintus ginklus, stalus iš dramblio kaulo ir auksinius indus. Ji buvusi ir pas pirklis, kurie turi didelius rietimus brangiausių gelumbių, brangių taurių ir gėrimų.

Snaigė pakilo nuo delno, apsuko ratą aplink šventąjį

P. J u r k u s

galvą ir nuskrido.

Buvo pašalę, Saulė nušvietė gražų, minkštą sniegą, sugulusį ant stogų ir aikščių. Jauni ir gražūs žmonės skubėjo, džiaugėsi sniegu ir bėgo, bėgo amžinai, it spinduliai ateina nuo saulės...

Rado Snaigė didelius vaivados rūmus prie bažnyčios, kurios bokštas buvo aukštesnis už visus miesto bokštus. Rado didelius turtus rūmuose, daugel kareivių, surikiuotų su šaudyklėmis rankose ir daugelį tarnų. Tik pono veide buvo liūdesys, naktį naktim jį slėgęs. Vaivada rašė žąsies plunksna, galvojo ir skundėsi, kad maža turtų jam, dideliame pasaulyje jam laimės maža.

Per kalnus ir slėnius atėjo naktis ir savo brangakmeniais sagstytu apsiaustu apdengė miestą. Bokštuose varpai dėkojo Viešpačiui už nakties žiburių gausumą. Žmonės ėjo maldom į bažnyčias ir Snaigė sukosi virš jų galvų. Ji sutiko daugel aukštų dvasininkų, kurių ilgus šilkinius drabužius nešė jauni berniukai, ir rado rūpestį jų širdyse. Vieni ilgėjosi vyskupų ar kardinolų kėdžių, antri dvarų ir tretį – galybės seime.

Tada Snaigė skirdo iš gatvės į gatvę. Ji sutiko dainuojantį studentų būrelį. Jie ėjo linksmi. Virš galvos spindėjo nakties žvaigždės, o po kojomis tiesėsi baltas žiemos šermuonėlis. Snaigė svaigo nuo jų dainų ir sekė juos drebėdama, kol jie pasiekė mažus savo kambarėlius. Ten jie vėl nugrimzdo tarp knygų, kuriose rado gėlių iš praėjusių vasarų. Jie mąstė apie mergaitę, kuri praeidama jiems numetė ant knygų šitą puokštę. Bet ji nuėjo ir neatsigrįžo, ir dabar kambarėly buvo šalta ir nejauku. Jie didelėm degančiom akim žvelgė į tamsą, ir lūpos kuždėjo: kodėl didelis pasaulis toks mažas jiems.

Kituose miesto languose pro žiemos nupieštas gėles Snaigė matė liūdesį ir ilgesį, vargą ir skausmą. Ir ji skrido tolyn ir tolyn, iš miesto į miestą, iš krašto į kraštą.

Ji matė ežerus lyg didelius nušlifuosius brangakmenius, įsegtus į baltą žiemos apsiaustą, kalnus ir milžinus

miegančius po sniego patalais. Tamsiai žali miškai it juostos driekėsi baltais dideliais plotais. Miestuose aukšti bokštai, katedros, pilys ir rūmai buvo pilni ramybės ir ilgesio.

Ji matė laivus vandenyse. Grojo muzika, degė šviesos, ir jie plaukė tolyn ir tolyn lyg norėdami visai atitrūkti nuo žemės ir daugiau nebegrįžti.

Ir žiema jau baigėsi, bet ji niekur nerado nei turtingo, nei laimingo. Pavasario pranašai jau nuėmė nuo bokštų ir nuo kalvų žiemos rūbus, miškai, nusidažę indigo spalva, atsikvėpė kvapiai. O Snaigė vis skrido ir skrido. Ji buvo aplankiusi kiekvieną žmogų, kiekvieną namelį ir vėl sugrįžo į miestą, į kurį ji buvo atskridus savo kelionės pradžioje.

Nuo stogų tiško sidabrinis vanduo, ir ta pati zylytė, kurią snaigė sutiko šventojo delne, linksma skėlė snapeliu paskutinį ledą. Ir ji nustebo, pamačiusi Snaigę, kuri buvo pavargusi ir nebežėrėjo vaivorykštės spalvomis. Zylytė jai pasakė, kad kartą ji girdėjusi, kaip vienas žmogus šaukęs gatvėje: koks aš turtingas ir laimingas. Snaigė nuskrido į zylytės nurodytą gatvę.

Gatvėje buvo dideli vartai, o virš jų – koplytėlė. Ten degė visada žvakės prie aukso lapeliais papuošto paveikslo, ir žmonės meldėsi gatvėje.

Jau buvo vakaras, tuščioje gatvėje švilpė vėjas, ir Snaigė skrido dairydamosi į kiekvieną kampą. Vienos nišos užuovėjoje ji pamatė senį su ilga barzda.

- Gal žinai, kas yra turtingiausias ir laimingiausias, - paklausė Snaigė.

- Aš! Aš, mieloji Snaige, - atsakė senis.

Snaigė sudrebėjo pamačiusi jo menkus drabužius ir didelį elgetos krepšį. Ir ne karalaitis, ir ne vaivada jis buvo...

- Bet kodėl tu esi taip nuskurdęs? - paklausė nuliūdusi Snaigė.

- Aš esu turtingiausias visame pasaulyje, nes aš nieko neturiu ir nieko nebetrokštu. Aš išgėriau visas gyvenimo taures, ir štai - dar kelios valandos ir būsiu rojuje. Tas nujautimas mane pripildė džiaugsmu.

- Kas tu esi, kad taip kalbi? - virpėdama klausė Snaigė.

- Aš esu poetas, o mano sese...

- Mane siuntė Viešpats Dievas papuošti turtingiausio ir laimingiausio kaktos... - kalbėjo tyliai Snaigė, - aš ieškojau per žiemą po visą žemę ir tik dabar suradau...

- Aš nevertas, aš nevertas, kad tu mane papuoštum, aš nevertas, kad tu prisiliestum prie manęs... O palaiminta valandos saldys...

Jis ištisė priekin savo sudžiūvusias rankas, ir Snaigė nutūpė ant jo kaktos.

Rytmetį poetą rado šventosios gatvės vartuose. Jo rankos buvo ištistos į priekį lyg ką brangaus priimtų. Ant žemės, rūbų, barzdoje spindėjo ašaros, sušalusios į ledą... Jo akys didelės ir atviros žiūrėjo, amžinai į šviesų dangų... o ant kaktos spindėjo Snaigė...

Lichtenfels, 1945

2004 metų Kūčios Neringoje

Kūčias Neringoje švenčia Kezio šeima.

Iškyla arklių traukiamame vežime.

2004 metų Neringos Kūčių savaitgalis vyko gruodžio mėnesio 3 - 5 dienomis stovyklavietėje Vermonte. Dalyviai išmoko apie meškų reikšmę lietuvių tradicijose, sušoko meškos šokį užtikrinti sau ir artimiesiems sveikatos ir laimės per naujuosius metus, paruošė tradicinę Kūčių vakarienę ir iškylavo po Vermonto miškus arklių traukiamame vežime. Kasmetiniame suvažiavime dalyvavo 27 žmonės iš Bostono, New Yorko ir Montrealio. Šios kelios šeimos šauniai pradėjo Advento laikotarpį lietuviškoje, krikščioniškoje dvasioje.

Norinčius daugiau sužinoti apie Neringos stovyklą, kviečiame apsilankyti www.neringa.org interneto svetainėje arba skambinti stovyklos vedėjai, Vidai Strazdienei, 978-582-5592.

Iššventinti kunigais du nauji pranciškonai

2004 m. gruodžio 11 d. pranciškonų vienuolyno koplyčioje, Kennebunkport, ME, vyskupas Paulius Baltakis, OFM, iššventino kunigais du pranciškonus: Raimundą Bukauską ir Arūną Brazauską. Šventimų mišias koncelebravo 13 kunigų. Šventimų apeigose dalyvavo naujų kunigų giminės ir pažįstami.

Tėv. Raimundas Bukauskas OFM, gimė Vilniuje, 1970 m. liepos 30 d., šešerius metus studijavo Holy Apostles seminarijoje, Cromwell, CT. Po šventimų pasilieka Kennebunkport vienuolyne pagalbėti raštinės darbuose Tėvui Placidui Bariui, OFM, pranciškonų provincijos delegatui Amerikoje.

Tėv. Arūnas Brazauskas, OFM, gimė 1966 m. sausio 2 d. Vilkaviškyje. Pajutęs pašaukimą tapti kunigu, 1988 m. bandė stoti į Kauno kunigų seminariją, bet tuolaikinio sovietinio saugumo buvo atmetas, kaip nepatikimas. Vėliau, perestroikos vėjams papūtus, į seminariją buvo priimtas, kur baigė keturis teologijos kursus. Ten susipažino su naujai atsikuriančiais pranciškonais ir apsisprendė tapti vienuoliu.

Būdamas klieriku, viršininkų buvo atsiųstas į Kanadą pagalbėti sielovados darbe Aušros Vartų lietuvių parapijoje, Hamilton, Ont. Po šventimų grįžo į Hamilton, Ont. kaip kunigas toliau tęsti sielovados darbą.

T. Pr. G.

Iš kairės: Tėvas Raimundas Bukauskas, OFM, vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, Tėvas Arūnas Brazauskas, OFM

Mus pasiekė maloni žinia, kad 2004 m. gruodžio 8 d. Lietuvos Šv. Kazimiero pranciškonų viceprovincija buvo pakelta į provincijos statusą su visomis teisėmis ir pareigybėmis, kaip nurodo pranciškonų teisė.

Tai įvyko Ordino generalinio ministro dekretu, kuris ir įsigaliojo nuo 2004 m. gruodžio 8 d.

Sveikiname mielus pranciškonus Lietuvoje ir čia, išėivijoje!

Red.

Naujai iššventintieji kunigai su vysk. Paulium A. Baltakiu, OFM, ir grupe pranciškonų, dalyvavusių šventimų apeigose

Mirusieji

Mirė PETRĖ DUBAUSKIENĖ

Petrė Dubauskienė, gyv. Woodhaven, NY, staiga mirė 2004 m. gruodžio 8 d. Jamaica ligoninėje, sulaukusi 94 m. amžiaus. Mirė nuo insulto – kraujo išsiliejimo smegenyse.

Petrė Savickaitė – Dubauskienė gimė ir užaugo Merčių kaime, Žaliosios valsčiuje. Tėvai Ona ir Pranas Savickai buvo stambūs ūkininkai. Šeima buvo gausi – augo 9 dukterys ir trys sūnūs. Pačioje jaunystėje susipažino su kaimynystėje augusiu Vincu Dubausku, kuris, baigęs gimnaziją, pradėjo karjerą Lietuvos policijoje. Pažintis baigėsi vedybomis – Petrė, budama 19 metų ištėkėjo už Vinco. Vincas buvo išsilavinęs, sąžiningas darbuotojas, ir po kiek laiko Lietuvos policijoje pasiekė aukštas pareigas – Kaune buvo paskirtas nuovados viršininku. Tose pareigose išbuvo iki rusų okupacijos. Petrė Lietuvoje šeiminkavo namuose ir augino tris vaikus: Valentina, Aldoną ir Algirdą. 1944

Petrė Dubauskienė

Mirė ALGIRDAS RUZGAS

2004 m. gruodžio 16 d. St. John's ligoninėje Elmhurst, NY, mirė Algirdas Ruzgas, sulaukęs 79 m. amžiaus. Velionis buvo gimęs Kaune 1925 m. Tėvai – Vincas Ruzgas ir Anelė Preikšaitė-Ruzgienė. Šeimoje augo trys vaikai: Algirdas, Aliodija (vėliau – literatė, balerina Vilpišauskienė), ir Dalia (vėliau – mokytoja Tamašauskienė). Algirdas mokėsi keliuose gimnazijose Kaune. 1944 m. pasitraukė į Vakarų ir 1946 m. Nuertingene (Vokietijoje) baigė lietuvių gimnaziją. 1949 m. imigravo į JAV ir apsigyveno New Yorke.

Nuo pat jaunystės domėjosi filatelija. 1954 m. buvo vienas iš New Yorko lietuvių filatelistų draugijos steigėjų ir daugiau kaip 40 metų draugijos valdybos na-

Algirdas Ruzgas

m. visa šeima pasitraukė į Vokietiją, kur jiems gimė dar viena dukrelė – Nijolė. 1949 m. Dubauskų šeima atvyko į Ameriką, tik vyriausia duktė Valentina 1948 m. imigravo į Kanadą.

Amerikoje Dubauskų šeima greitai prasigyveno – Vincas gavo gerą darbą "Domino" cukraus fabrike, Petrė dirbo siuvyklose. Abu tėvai labai rūpinosi vaikais, leido ji mokslą ir padėjo jiems įsikurti. Petrė ir Vincas priklausė Apreiškimo parapijai, Lietuvių Bendruomenei, Balfui ir kt. Prenumeravo ir rėmė lietuvišką spaudą, ypač "Darbininką". Prieš pat susergant velionė Petrė atsiuntė "Darbininkui" paremti 130 dol. auką.

Petrė buvo ramaus, labai draugiško būdo, visas jėgas aukėjo šeimai. Buvo gera, svetinga šeiminkė, mokėjo kepti net lietuvišką ruginę duoną, kurios dovanodavo ir draugams.

Velionė buvo pašarvota Walsh and Lobella laidotuvių koplyčioje. Atsisveikinimas ten įvyko gruodžio 10 d., 8 val. vak. Maldas pravedė kun. Vytautas Volertas, Atsimainymo par. vikaras. Atsilankė daug žmonių.

Gruodžio 11 d., po Atsimainymo par. bažnyčioje Mas-peth, NY, mišių, kurias aukėjo kun. V. Volertas, palaidota Cypress Hills kapinėse, šalia savo vyro Vinco, kuris mirė 1990 m. Likimas lėmė, kad duktė Aldona Katinienė tose pačiose kapinėse buvo palaidota tik prieš porą mėnesių. Visi trys kiti vaikai dalyvavo motinos laidotuvėse: duktė Valentina Grybienė su vyru Aleksu iš Toronto, Kanados, su visa savo šeima; sūnus Algirdas; ir duktė Nijolė Šetikienė su vyru Kęstučiu ir dukra Laura. Dalyvavo ir sesuo Monika Merkevičienė su dukra Gita Kupčinskienė, žentas Vitas Katinas, daug anūkių ir pro-anūkių. Daug velionės draugių ir draugų irgi palydėjo Petrę į Amžino poilsio vietą. Priešpiečiai vyko Niederstein restorane.

Ilisėkis Viešpaties ramybėje!

a.ž.

rys. Dalyvaudavo lietuvių ir tarptautinėse filatelistų parodose, kur yra pelnęs žymių apdovanojimų. Domėjosi sportu, priklausė NY Atletų klubui, keliais atvejais buvo klubo valdybos narys; 1970 m. – klubo garbės narys. Jaunystėje pats žaidė krepšinį. Priklausė ŠALFAS klubui ir buvo keletą metų šio klubo valdyboje.

Nuo 1957 m. iki pensijos dirbo revizorium Citi Banke Manhattan, NY. 1962 m. baigė Amerikos bankininkystės institutą, vėliau ten pat dar gilino žinias.

Nuliūdime liko trys suaugę vaikai: duktė Virginija Rūta Ruzgaitė-Udrienė, jos vyras Arūnas Jackson, MI, (ir 4 vaikai: sūnūs Darius-Albertas, Almis-Gerardas, Vytis-Marius, duktė Baltija Teresė McGinty ir jų šeimos); duktė Astra-Yolanda Ruzgaitė-Bilerienė ir jos vyras Kęstutis Woodhavene, NY; sūnus Lukas-Gintaras.

Velionis Algirdas apie ketverius metus sunkiai sirgo, buvo apgyvendintas Dry Harbor slaugymo namuose Woodhaven, NY.

Algirdo Ruzgo palaikai buvo sudeginti ir bus pervežti į Lietuvą ir palaidoti Petrašiūnų kapinėse Kaune šalia jo tėvų.

v.r.u.

PUTNAM, CT

2004 paskutinių kelių mėnesių laikotarpyje
šventėme tris labai skirtingus gimtadienius:

Seselės Ritos Jakševičiūtės Trimakienės, M.N.Pr. Vargdienių seserų
vienuolijos ir Marcelės Mackienės.

* * *

Seselei Ritai 100 metų

Seselė Rita atšventė savo šimtąjį gimtadienį sūnų inž. Dionyzo ir kun. Dr. Kęstučio bei seselių apsupty, jubiliejinių Šv. Mišių metu, aukojamų kun. Kęstučio ir po to kukliomis vaišėmis. Seselė prastai girdi, tad pokalbiai buvo riboti. Tačiau vaišių metu visiems ją kalbinant, vaišinant ir dainuojant ji nustebino visus padainuodama (?!), nors į gaidą ne visai pataikydama "Kad vis taip būtų... kad jaunos dienos nepraeitų".

Seselė Rita yra garsių Jakševičių – poeto Vytauto Alanto ir žinomo Lietuvos dramos režisieriaus Algirdo sesuo. Įvairiaspalvis seselės gyvenimas: baigė odontologiją Vytauto Didžiojo universitete Kaune ir dirbo savo profesijoje Lietuvoje ir Vokie-

tijoje.

Užaugino 3 sūnus: Aristidą, Kęstutį ir Dionyzą – išleido į mokslus! Atvykus į Ameriką dirbo mėsos fabrike Chicagoje, bet labai greitai atidarė restoraną "Annetą" ir su pasisekimu bizniavo. 1959 atvyko į Putnamo seselių Vienuoliją, 1961 davė įžadus! Dirbo seselių įstaigose Thompsons, Toronte, o ilgiausiai Putnamo sodyboje – Raudondvaryje, patarnaudama, ilgiau ar trumpiau vasarojantiems svečiams. Jos sveitingumas, vaišingumas, gera nuotaika, humoras laimėjo jai populiarios, gerbiamos "hostess" vardą.

Slegiant metų krūviui reikėjo persikelti iš centrinio Vienuolyno į Matulaičio Slaugos namus. Buvo

sunku, bet apsiprato. Įsijungė į lietuviškas programas, pradėjo dar ir dainuodavo. Turėjo stiprų balsą. Giedami kambaryje "Aleliuja" ir "Amen" skambėdavo po visą koridorių. Buvo pamaldi. Su dideliu džiaugsmu kun. Kęstučiui patelevonavus, su juo meldavosi, o paskui klausdavo – kada atvažiuosi? Mammė vaikams labai mylėjo.

Po truputį seselė silpo ir silpsta. Viešpats jai leidžia gyventi. Slaugos Namų priežiūra, seselių ir talkininkių dėmesys, tikriausiai ir ilgo gyvenimo genai – ir Seselė Rita, gimusi 1904 metais dar vis su mumis. Kodėl Viešpats jai leidžia taip ilgai gyventi, sužinosime Amžinybėje. Pasikalbėjimuose su Ses. Rita dažnai girdėjau jos tariamus Šv. Povilo žodžius: "Ne aš, bet Kristus gyvena manyje".

Aldona

Seselių Vienuolijos gimtadienis Matulaičio namuose

M. N. Pr. Vargdienių seserų vienuoliją įkūrė Pal. Jurgis Matulaitis. Jos konstitucija buvo patvirtinta 1918 metų spalio 15 dieną.

Matulaičio Slaugos Namų gyventojai nepraleidžia progų pasilinksminėti. Š.m. spalio 15 d. turėjome iškilmingas – giedotas Šv. Mišias, o po pietų visi stipresnieji namų gyventojai, amerikiečiai ir lietuviai, bei seselės, rinkosi programai ir vaišėms į didžiulį užsiėmimų kambarį atšvęsti 86-ąją vienuolijos gimtadienį.

Aldona Prapuolenytė, lietuviškų programų vadovė, pasveikino seseles ir namų gyventojus. Sugiedojome giesmę Marijai, o seselė Bernadeta iškilioje nuotaikoje pravedė pokalbį. Paskaitų namų gyventojai nemėgsta.

Nori patys dalyvauti. Seselė į jų norus atsižvelgė.

Namų centre Pal. Jurgio didžiulis portretas! Taigi, kas tas vyskupas, prie kurio daugelis gyventojų sustoja? Kodėl seselės vadinasi Vargdienių seserim, juk jos neblogai gyvena? Ką jos veikia, dirba, ar tik Amerikoje – Putname apaštalauja? Pagelbstint seselei Bernadetai lietuviai gyventojai visai neblogai susiorientavo, o amerikiečiams tai buvo nauja ir naudinga informacija.

Matulaičio Slaugos Namų gražiabalsės socialinės darbuotojos Kristina ir Margarita dainuoja seselėms ir gyventojams švenčiant Seselių 86 metų įkūrimo sukaktį

Šimtametė šokėja Marcelė Mackienė

Trijų gimtadienių tarpe, Marcelės Mackienės, 1964 m. tragiškai žuvusio poeto Algimanto Mackaus motinos, 100-sis gimtadienis buvo pats linksmiausias.

Iš ryto jos garbei Šv. Mišios, o po pietų – vaišės. Norėčiau patikslinti – šokiai ir žaidimai.

M. Mackienė, gimusi 1904 m. Rusijoje, Vinco Gailiaus ir Paulinos Ruginaitės šeimoje iš Dautartų kaimo, Mažeikių apskrities, didžiujasi, kad yra žemaitė! Ji mokėsi Rusijoje. Labai gyvai prisimena revoliuciją, badą, sibirišką šaltį. Rusijoje nuo džiovos mirė jos mama. 1920 prekinį traukinį su tėvu grįžo į Lietuvą – Mažeikius.

Tėvelis buvo vaistininkas, baigęs farmacijos mokslus Dorpatio universitete Latvijoje. Marcelė juo labai didžiavosi, bet net ir jo prašoma nenorėjo mokytis gimnazijoje, todėl tėvas ją išsiuntė (taip kalba pati jubiliatė) į paštininkų kursus Klaipėdoje, kuriuos baigusi ji įsidarbino Klaipėdos pašte. Ten sutiko Joną Mackų, taip pat paštininką. Po keleto metų jie susituokė bažnyčioje, nors Marcelės žodžiais, tėvas ir pamotė tuo nebuvo patenkinti, nes jų draugas gen. Plechavičius Marcelei piršo agronomą Tautvydą.

Mackai gyveno Pagėgiuose. Vy-

Sekė giesmės ir dainos. Iš Lietuvos atvykusios namuose dirbančios socialinės darbuotojos Kristina Grabytė ir Margarita Barškietytė talk. Aldonai akompanuojant padainavo. Margarita padeklamavo Bern. Brazdžionio eilėraštį. Tada visiems vaišinantis pyragėliais ir karšta kavute (gyventojų labai mėgstama) skambėjo seselių ir talkininkių giedamos giesmės ir dainos.

Visiems buvo labai malonu pabūti drauge su seselėmis. Baigdami kuklią šventės programėlę. Dėkojom seselėm, linkėjom sulaukti 100-jo ir daugiau, bei meldėme Viešpatį, kad išgirstų mūsų maldas.

T.M.A.

ras tapo pašto viršininku, o ji – tarnautoja. 1932 m. gimė sūnus. Marcelė žavėjosi Pietario apysakos „Algimantas“ herojumi, todėl ir sūnų pakrikštijo Algimantu.

Nuo 1940 m. mus visus lydėjo okupacijos, suėmimai, trėmimai, kurie Marcelei Mackienei buvo gerai pažįstami ir žinomi iš revoliucijos laikų. Daugelis bėgome nuo komunistų, jiems antrą kartą užimant Lietuvą. Ir jos šeima pasitraukė į Vokietiją. DP stovykloje išgyveno nepriteklių, nežinią, galiausiai pasiekė JAV ir apsigyveno Cicero, IL. Nuogi faktai tuo ir baigiasi, nes Cicero staiga mirė jos vyras, o 1964 automobilio avarijoje, Chicagos greittelyje, susidūręs su priešinga kryptimi važiuusiu automobiliu, žuvo jos sūnus Algimantas ir „Margučio“ radijo valandėlės vedėja Lilija Vanagaitienė. Baisi tragedija motinai. Sūnaus žmona, jų draugai guodė ir rėmė ją skaudžios netekties valandą. Labiausiai ją palaikė Algimanto poezijos žodžiai, kuriuos ji skaitė ir gyveno, kol jos akis attraukė pilkuma ir ji negalėjo toliau jų įskaityti.

Nežiūrint vaikystėje patirtų žiaurių patirčių, o vėliau skaudžiausių išgyvenimų, ji kaip ta Lietuvos eglė, žvarbių vėjų ir audrų nenugalėta, sulaukė šimto metų.

Cicero išgyveno iki 2000 metų. Priklausė ir buvo aktyvi parapijietė, bendruomenės narė. Sulaukus 9-tos dešimties, fizinės jėgos menkėjo. Tuo metu jai daug padėjo Algimanto draugas, žurnalistas Edvardas Šulaitis. Pasak jos, jos didysis angelas

buvo dr. Petras Kisieličius, kuris ją gydė ir dvasiniai stiprino. Prieš persikeliant į Putnamą, ją saugojo du mažesni angeliukai: Teodora Zailskienė ir Onutė Vencloviienė. Dokumentus sutvarkius, Onutė atvežė mūsų šimtametę į Matulaičio Slaugos namus.

Marcelės Mackienės 100 metų sukakties proga atnašautų Šv. Mišių metu (iš deš.): jubiliatė M. Mackienė, M.N. Pr. Seserų provincijolė Ses. Bernadeta Matukaitė ir kun. J. Grabys, Marcelės artimas giminaitis

100-jo gimtadienio popietė

Marcelei Mackienei įžengiant į vaišių kambarį, suskambo lietuvių namų gyventojų ir svečių „Laimingų, džiaugsmingų, sveikiausių metų“ daina. Atsisėdusi į papuoštą kėdę, ji klausėsi Matulaičio namų kapeliono sveikinimo ir palaiminimo, savo giminaitės Kristinos Grabytės biografinių nuotrupų ir įdėmiai sekė Vidos Kuprytės, atvykusios iš Cicero, anekdotinio pasakojimo apie jų giminystę. Mat Vidos Kuprytės senelis ir jubiliatės tėvas lankė tą patį Dorpatio universitetą. Pirmasis buvo veterinarijos gydytojas, o antrasis – vaistininkas. Korespondenciją rašančiai, ji gavusi iš Vidos sveikinimą ar saldinių, mėgo tuos faktus priminti. Telefonu sveikino Ed. Šulaitis, Saulius Šimoliūnas, kiek anksčiau Rita Kavolienė. Didžiausią įspūdį padarė net dvidešimties pasirašytas Šv. Antano parapijiečių sveikinimas.

Skambėjo dainos ir šokių muzika.

(nukelta į 15 psl.)

Vėlinės M.N. Pr. Seselių sodyboje

Ivairiaspalvių rudens lapų skraistėje, š.m. spalio 31 šventėme Vėlinės, kurios sutraukė šimtinę į Putnamo Seselių rėmėjų suvažiavimą ir po to į Dangaus Vartų kapinaitės naujų, su "Amžinąjį atilsį" paminklų šventinimą, meldžiantis už visus čia palaidotus. Vienuolijos kapelionas kun. Vytautas Gedvainis atliko tas apeigas.

Vėlinės tarsi sujungia praeitį su dabartimi, tautos tradicijas, gyvą tikėjimą dvasinės gyvybės amžinumu. Lietuvoje net sovietų okupacijos metu. Vėlinių naktį lietuviai drįso rinktis Rusų kapinėse (Vilniuje), nors jas apsupdavo tankai ir kitos karinės mašinos. Skambėjo giesmės "Lietuva brangi", aidėjo Lietuvos himno žodžiai, "Marija, Marija", Maironio ir B. Brazdžionio eilėraščiai. Po tokių vėlinių vakarų prasidėdavo kratos, suėmimai, varymai į gulagą. Per šias Vėlines putnamiečiai labai jautriai prisiminė ištremtuosius į Sibirą. Aukštas, tamsaus medžio kryžius, New Haveno lietuvių parapijos pastatytas šventoriuje, bažnyčią uždarius buvo atvežtas į Dangaus Vartų kapinaites. Kun. V. Gedvainis prieš pora metų atvykęs iš Lietuvos seselėms patarnauti, jį pašventino, tardamas nuoširdų, tuos baisius laikus primenantį žodį.

Sustoję prie Kryžiaus prisiminsime savo brangius išvežtuosius, nužudytus artimuosius ir visus, kurie žuvo prie Lenos, Sibiro taigose ar KGB kalėjimų rūsiuose, kad mus, neįkainuojamai brangi Lietuva, savo dvasinės gyvybės jėga, žadintų pakelti iš klampių materialinių vilionių, iš nesantaikos ir pykčio, bei stiprintų mūsų tikėjimą, Kristaus pergalės viltimi. Kryžius kalbės apie sielos didybę ir žmogiškojo "aš" trapumą.

Po "Viešpaties Angelo" dar vis stoviniuodami žmonės judėjo į "Mirusiųjų Mišparus" vienuolijos koplyčioje. Seselių giedamos psalmės vėlinių prasmę tik sustiprino.

Adv. Saulius Kuprys, duktė Vida ir sūnus Edukas iš Illinois, yra tie gerieji kaltininkai, kad New Haveno lietuvių pastatytas kryžius rado vietą Dangaus Vartų kapinaitėse.

Korespondentė

Sibiro tremtiniais New Havene pastatytas kryžius, uždarius bažnyčią, perkeltas į Putnamo Dangaus Vartų kapinaites, pašventintas Vėlinių išvakarėse. Ceremonijas atliko kun. V. Gedvainis

Kryžiaus šventinimo metu dalis susirinkusių tautiečių

PASIKEITIMAI LIETUVIŲ FONDO VADOVYBĖJE

Lietuvių Fondo tarybos nariai arba direktoriai kiekvienų metų pabaigoje renka LF tarybos ir valdybos pirmininkus, ir LF tarybos arba LF korporacijos sekretorių sekantiems metams. Jų kadencijos yra vieneriems metams. Gruodžio 14 d. Lemonte (prie Čikagos) posėdžiavo Lietuvių Fondo taryba ir išrinko naują Lietuvių Fondo vadovybę 2005 metams.

Lietuvių Fondo steigėjas ir 23 metus labai sėkmingai vadovavęs LF taryboms bei valdyboms dabartinis pirmininkas dr. Antanas Razma nusprendė nekandidatuoti kitai kadencijai. Jis sakė, kad „kai esi virš 80 metų, tai laikas perduoti pareigas jaunesniems“. Dr. Antanas Razma toliau tęs savo, kaip LF tarybos nario arba direktoriaus, kadenciją ir dirbs keliose LF tarybos komisijose bei LF Garbės komitete. Daug metų rūpestingai ir pavyzdinčiai dirbusi LF tarybos arba korporacijos sekretorė Alė Razmienė taip pat nusprendė nekandidatuoti kitai kadencijai. Posėdžio dalyviai, LF tarybos, valdybos ir kontrolės komisijos nariai, nuoširdžiai dėkojo dr. Antanui ir Alei Razmoms už jų didelius darbus bei laimėjimus auginant Lietuvių Fondą ir rūpinantis lietuvių išlaikymu per daugelį metų.

Nauju LF tarybos pirmininku buvo išrinktas **Vytautas Kamantas**, ir nauju LF tarybos arba korporacijos sekretoriumi buvo išrinktas **Vytenis Kirvelaitis**.

Lietuvių Fondo valdybos pirmininku buvo perrinktas **Arvydas Tamulis**.

LF raštinę Pasaulio lietuvių centre Lemonte (14911 127th Street, Lemont IL 60439, tel. 630-257-1616) ir kasdieninius administracinius reikalus jau aštuoni mėnesiai kai tvarko ir toliau tvarkys LF valdybos pakviesta ir tarybos patvirtinta Lietuvių Fondo administratorė **Laima Underytė Petroliūnienė**. *LF info*

LIETUVIŲ FONDO PRAŠYMAMS ANKETOS

Paramai ir stipendijoms prašymo anketos jau yra Lietuvių Fondo tinklalapyje (www.lithfund.org). Jas galima gauti ir Lietuvių Fondo raštinėje.

Stipendijų prašymo pilnai išpildytos anketos su visa dokumentacija turi būti paštu išsiųstos į LF raštinę iki 2005.03.15, pašto antspaudo data.

Paramos prašymo pilnai išpildytos anketos su visa dokumentacija turi būti paštu išsiųstos į LF raštinę iki 2005.04.15, pašto antspaudo data.

Jei turite bet kokių klausimų, prašome kreiptis į LF raštinę tel.: (630) 257-1616; fax: (630) 257-1647. e-mail: admin@lithfund.org.

LF info

NAUJA VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBA

2004 m. gruodžio 11 d. buvo suskaičiuoti Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Krašto tarybos rinkimų balsai.

Į naują Vokietijos LB Krašto tarybą trejų metų kadencijai buvo išrinkti 15 tarybos narių. Daugiausia balsų gavo Vasario 16-osios gimnazijos direktorius Andrius Šmitas, toliau pagal gautus balsus seka Marytė Dambriūnaitė-Šmitienė, Vokietijos LB Krašto valdybos pirmininkas Antanas Šiugždinis, dr. Vincas Bartusevičius, Vytautas Lemke, Klausas Zulus, Laima Lipšytė, Gintaras Ručys, Tomas Bartusevičius, Rimas Baliulis, Rimas Čuplinskas, Edmundas Jankūnas, Robertas Šneideris, Elena Baliulienė ir Bernadeta Goštautaitė.

Iš išrinktųjų 15 Vokietijos LB tarybos narių, 10 yra buvę Vasario 16-osios gimnazijos mokiniai.

Kandidatais liko Valdas Jelis, Arminas Lipšys, dr. Vilius Lenertas, Petras Nevulis, Antanas Karčiauskas, Petras Odinis ir Romas Šileris.

Rinkimų komisijai priklausė Raimunda Jankūnienė, Audronė Ručienė, Ona Šiugždinienė ir Vitalija Noack. Balsams skaičiuoti pasitelkti Rita Liuinienė ir Adolfas Margevičius. **A.P.**

Šimtametė šokėja Marcelė Mackienė

(atkelta iš 13 psl.)

Marijus Prapuolenis, atvykęs iš Čikagos aplankyti sesers Aldonos, socialinės darbuotojos Margarita Barškietytė ir Kristina Grabytė, akompanuojant Aldonai dainavo lyg „profesionalai“. Pastebėjus šokančius ir jiems beriamus komplimentus, solenizantė prasitarė: „Ir aš mėgau šokti. Buvau puiki šokėja“. To tik tereikėjo Marijui. Jis iškviėtė solenizantę valsui, o ji tartum jaunutė mergaitė lengvai judėjo tai į vieną, tai į kitą pusę, pirmyn ir atgal. Tai buvo popietės kulminacinis taškas. Nustebsit, ji su visom šoko ir solo, ir ratelyje, ne tik žodžiu, bet ir veiksmu įrodė, kad ir 100 metų yra tikra šokėja.

Šurmilio metu svečiai - Kristinos, Margaritos, ir Marijos Noreikienės aptarnaujami vaišinosi skaniais, elegantiškais sumuštiniais, gimtadienio tortu, kava ir vaisių sultimis.

Retai taip lietuviai gyventojai džiaugiasi. Dėkojo, gyrė šį gimtadienį suruošusioms ir klausė, kada ir vėl taip pasilinksminsime. Visiems ir visoms buvo labai gera.

Šalia Marcelės Mackienės gėlėmis papuošto stalo stovėjo a.a. Algimanto nuotrauka ir poezijos knyga. Jis buvo kartu. **A.Pr.**

Kovojęs už Lietuvos laisvę

Generolo Jono Žemaičio žuvimo 50-tosioms metinėms

Dr. Arvydas ANUŠAUSKAS

Gruodžio 2 d. Seimas paminėjo Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos pirmininko, vyriausiojo partizanų vado generolo Jono Žemaičio-Vytauto 50-tąsias mirties metines.

Minėjime dalyvavo Seimo nariai, kariai savanoriai - pasipriešinimo okupaciniam režimui dalyviai, Karo akademijos kariūnai.

Apie vyriausiojo partizanų vado generolo Jono Žemaičio-Vytauto vaidmenį pasipriešinimo judėjime SSRS okupacijai kalbėjo Lietuvos gyventojų Genocido ir rezistencijos tyrimo centro departamento direktorius Arvydas Anušauskas. Čia spausdiname jo pranešimą. Prie Krašto apsaugos ministerijos esančio paminklo J. Žemaičiui-Vytautui Seimo vardu buvo padėta gėlių.

* * *

Matyt, nėra pasaulyje šalies, kurioje būtų abejojama, kad ginti tėvynę yra garbinga pareiga ar kad patriotizmas yra būtinas ir demokratijos principams. Kaip prieš pusę amžiaus rašė Algirdas Julius Greimas „rezistencija tai (...) žmogaus ir visos tautos atspara, toji visiškai nauja moralinė įtampa, gimdanti dvasinio ir fizinio pasipriešinimo sąjūdžius ir organizacijas“. Likimas lėmė, kad šiandien mūsų minimas žymiausias laivės kovotojų vadas Jonas Žemaitis tapo Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio vadu. Sąjūdžio, kurio 1949 m. vasario 16 d. deklaracija prieš penkerius metus buvo įvertinta kaip reikšminga Lietuvos valstybės tęstinumui ir pripažinta Lietuvos valstybės teisės aktu. Mes linkę nuvertinti savo istoriją, aukojimąsi tėvynei suplakti su kolaborantišku pragmatizmu. „Reikėjo ar nereikėjo priešintis?“ - toks klausimas dar kai kam lieka svarbiausias. Todėl neišvengiamai supaprastinama rezistencijos drama, pasiaukojusių žmonių psichologinės ir moralinės ypatybės.

Juk prieš komunistinę-sovietinę totalitarinę sistemą daugiau ar mažiau aktyviai kovojo visos 1939-1940 metais aneksuotų šalių tautos: lietuviai, latviai, ukrainiečiai, estai, lenkai. Nuo Karpatų iki Suomijos įlankos buvo sukaustyta du trečdaliai Stalino gvardijos - nepaklusnias tautas malšinusių specialiosios kariuomenės. Pokarinė vidaus rezistencija buvo neišvengiamas sąjūdis, nors ir neturėjo jokių vilčių sulaukti pagalbos ir išlikti. Jis išreiškė lietuvių tautos aspiracijas būtent tame istoriniame laikotarpyje. Ir ne partizanų kaltė, kad karo metu sunkiausiu nusikaltimu buvo pripažįstama

Vyriausiasis partizanų vadas
generolas Jonas Žemaitis-Vytautas

V. Kopūsto (ELTA) fotokopija

išdavystė ir kolaboravimas. Kad žmonių skundimas ir pasmerkimas mirčiai Sibiro lageriuose buvo įvertinamas kaip sunkiausias nusikaltimas kovojančioje Lietuvoje.

Dabar galime įvertinti, kad būtent tuo metu pasipriešinimo vadu tapo J. Žemaitis, kuris pasižymėjo blaiviu politiniu mastymu ir ištikimybe demokratiniais principams, griežtai laikėsi demokratiškų rinkimų į bet kurį postą principo, siekė atkurti demokratinę parlamentinę respubliką, ginkluotą pasipriešinimą sustiprinti dvasine atspara. „... Mes padėję ginklus, - rašė 1951 metais Žemaičių apygardos laikraštis „Laisvės balsas“, - turėsime stoti kovon žodžiu, rodydami tautai tikruosius savo siekimų horizontus, už kurių tikslai slepiasi tautos ir žmogaus laisvė. Mes nenorime ponų ir mužikų luomo ir ne už tai kovojame“. Iš tikrųjų net pagrindžio sąlygomis Lietuvos laisvės kovos sąjūdis visus sprendimus priiminėjo labai demokratiškai - balsų dauguma.

Už ką buvo kovojama, kada labai aiškiai buvo pareikštos ne tik tautos laisvės, bet ir socialinio teisin-

gumo idėjos? „Mes turime leisti ir duoti gyvenimą tam, (...) kuris nori gyventi ir maitintis pats iš savęs“, - tęsė savo mintį minėtas Žemaitijos miško brolių laikraštis. - Štai kur yra galutinis kovos tikslas“. Bet kokių atveju rezistencinė karinė valdžia Lietuvoje buvo vienintelė teisėta valdžia Lietuvoje, kuri bandė priešintis neteisėtai valdžiai ir okupavusiai valstybei bei projektuoti nepriklausomos Lietuvos ateitį.

Lietuvos kariuomenės kapitonas J. Žemaitis į ginkluotą pasipriešinimą įsitraukė 1945 metų pradžioje, nors ir iki tol nebuvo nušalyje: buvęs antinacinės organizacijos Vytauto Didžiojo sąjungos narys, tapo Lietuvos laisvės armijos nariu. Buvęs Vietinės rinktinės bataliono vadas tapo Raseinių apskrityje veikiančios rinktinės vadu. J. Žemaitis daug dėmesio skyrė pasipriešinimo rėmėjų tinklui sukurti. Savanorio rinktinėje vienam ginkluotam partizanui vidutiniškai teko net šeši rėmėjai. Toks didelis legaliai gyvenančių partizanų talkininkų skaičius rodė, kad J. Žemaitis puikiai suprato, jog be gyventojų paramos partizaninis pasipriešinimas yra neįmanomas. Jis mokėjo gražiai bendrauti su paprastais kaimo žmonėmis, kurie galiausiai tapdavo sąjūdžio rėmėjais.

Nors kaip gerai mokantis vokiečių ir prancūzų kalbas buvo numatytas partizanų įgaliotiniu ryšiams su užsieniu, 1947 m. gegužės 20-25 d. Kėstučio apygardos ir rinktinės vadų pasitarime apygardos vadu išrinktas J. Žemaitis liko Lietuvoje. Karininkų nebeliko, štabus teko formuoti iš mokytojų, kuriuos reikėjo apmokyti ne tik vadovauti partizanų daliniams, bet ir naudotis ginklu.

J. Žemaitis, būdamas nepaprastai darbštus, stengėsi kuo greičiau sukurti pagrindinius partizanų veiklą reglamentuojančius statutus bei aktus ir aprūpinti jais partizanų dalinius bei sutvarkyti juos Lietuvos kariuomenės pavyzdžiu. Jis taip pat daug dėmesio skyrė spaudos leidybai ir platinimui. Apie jo veiklą prisimenama, kad buvo dirbama per dienas ir naktis, be atokvėpio. Nuo 1947 metų rudens apygardos laikraštis „Laisvės varpas“ ėjo reguliariai kas dvi savaites, o platus rėmėjų tinklas jį platino Raseinių, Jurbarko, Kėdainių, Šiaulių ir kitose apskrityse. 1948 m. birželio 20 d. J. Žemaitis išsiuntinėjo sritims įsakymą, kuriuo paskelbė atkuriąs Vieningą laisvės kovos sąjūdžio organizaciją (VLKSO). Pats pasirinko simbolišką Vytauto slapyvardį.

Norėdamas sukurti vyriausiąją pasipriešinimo vadovybę siekė, kad ji realiai vadovautų pasipriešinimui ir būtų veikli. J. Žemaitis siekė sukurti veikiančią vadovybę, o ne vien paskelbti, kad tokia vadovybė egzistuoja. Tačiau kartu, akcentuodamas būtinybę kiekvieną organizaciją rengti savarankiškam veikimui, J. Žemaitis blaiviai vertino vis sunkėjančias kovos sąlygas. Kartu J. Žemaitis nesiliovė ieškojęs ryšių su kitų kraštų pogrindžiu: stengėsi gauti žinių apie Latvijos partizanų vadovybę.

J. Žemaičio nuomone, išsakyta dar 1947 metais: „Organizacijos tikslai - slopinti okupantų daromas lietuvių tautos dvasinių ir medžiaginių vertybių naikinimo

pastangas, organizuoti, parengti ir išsaugoti gyvasias lietuvių tautos jėgas galutiniam kovos tikslui - laisvos, nepriklausomos, demokratiniiais pagrindais tvarkomos Lietuvos valstybės atstatymui“. Ir pagaliau 1949 metų vasarį štabo bunkeryje tarp Radviliškio ir Baisogalos esančiame Minaičių kaime, ūkininko sodyboje, po klėtimi, aštuoni aukščiausieji pogrindžio pareigūnai aptarė kuriamo Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio ideologiją, kovos taktiką, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo strategiją. J. Žemaitis pabrėžė būtinybę tausoti jėgas, vengti tuščių efektų, stengtis išsaugoti tautą ir laisvės kovotojus lemiamam išsilaisvinimo momentui. Buvo nutarta nedidinti veikiančių partizanų skaičiaus - stengtis tik išsaugoti štabus ir ryšių tinklą, plačiau išvystyti visuomeninę veiklą. LLKS prezidiumo pirmininku vienbalsiai buvo išrinktas J. Žemaitis, daugiausia jėgų, laiko ir energijos skyręs kuriant vyriausiąją vadovybę. Jam buvo suteiktas partizanų generolo laipsnis.

„Ir taip šiandien jau viso krašto laisvės kovos sąjūdžio jėgos tik su nedidelėmis išimtimis yra suburtos į vieną organizaciją. Jai vadovauja visų organizacinių vienetų pastangomis sukurta Vyriausioji vadovybė, kaupianti visų organizacinių vienetų per ilgą kovos laiką įgytą patirtį. Tai yra didžiulis, seniai trokštamas, per kraujo aukas ir vargą atsiektas laimėjimas“, - buvo rašoma kreipimesi į laisvės kovotojus.

1949 m. vasario 16 d. Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio taryba paskelbė politinę deklaraciją. Atsakomybę už politinės programos įgyvendinimą prisiėmė ne neįvardytos „karinės politinės grupuotės“ ar „demokratinės Lietuvos partijos“, o realiai veikiančios gerai organizuotos partizanų regioninės organizacijos. Demokratiškai išrinkta pasipriešinimo vadovybė, atstovaujanti visiems Lietuvos regionams, paskelbta vienintele teisėta politine okupuoto krašto valdžia, dar kartą primenančia laisvajam pasauliui neteisėtą Lietuvos Respublikos inkorporavimą į Sovietų Sąjungą. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, iki susirenkant Seimui, Lietuvos Respublikos Prezidento pareigas turėjo eiti LLKS tarybos prezidiumo pirmininkas, kuris privalėjo sudaryti laikinąją vyriausybę ir organizuoti demokratiškus rinkimus. 1949 m. vasario 16 d. LLKS tarybos deklaracijoje apie atsikūrusios valstybės politinių, socialinių, kultūrinių ir ekonominių problemų sprendimą rašoma trumpai, nes siekta nesukelti skaldymosi dėl ideologinių skirtumų: „LLKS, pasistatydama vien tik visų sąmoningų tautiečių aukščiausią siekimą - laisvę ir nepriklausomybę savo tikslu, siekė įtraukti vieningon kovon visus lietuvius, nežiūrint jų politinių, religinių ir kt. įsitikinimų skirtumų“. Greta priesaikos, kur prisiekiamą Dievo vardu, buvo įteisintas ir iškilmingas pasižadėjimas laisvamaniams. Taigi kovos sąjūdis savo gretose stengėsi suburti įvairiausių įsitikinimų žmones. Kaip liudijo pats laisvės kovotojų vadas J. Žemaitis, dėl didesnių nuostolių „Laisvės kovos sąjungos eilėse įvairiuose postuose yra daugumas tokių, kurie neturi jokio karinio

patyrimo, kurie nepretenduoja, kai baigsis Laisvės kovos reikalas, įsijungti į karines organizacijas...“ „nes kovoja „dėl laisvos demokratinės Lietuvos, dėl visokeriopai klestinčios mūsų tėvynės, kurioje visiems be išimties jauku, šviesu ir gera būtų gyventi, kurioje viešpatautų socialinis teisingumas, paremtas naujais principais, ir niekada daugiau nebūtų sūnų ir posūnių“. Matydama retėjančias partizanų gretas, kovos sąjūdžio taryba konstatavo: „Atėjus išsilaisvinimo valandai, kuriantis įvairioms partijoms ir organizacijoms, daugelis stos į jas, o LLKS tegalės kalbėti tik gana nedidelės tautos dalies vardu“.

Politinė deklaracija užtikrina Lietuvos valstybingumo tęstinumą, pabrėžė demokratinius principus ir visų piliečių lygiatėsiškumą, siekį racionaliai spręsti socialines problemas bei ginti Lietuvos reikalus tarptautinėse institucijose, kvietė visus pamiršti įsitikinimų skirtumus ir įsitraukti į tautos laisvinimo darbą.

J.Žemaičio 1949 metų vasarį suvienyta organizacija - Lietuvos laisvės kovos sąjūdis tapo „karine visuomenine savanorių organizacija“. Ši, kovose gerokai išrėtėjusi partizanų organizacija siekė kuo didesnės drausmės - iš esmės įgyvendintas „sausas įstatymas“, o kad „nebūtų toleruojami nusikaltimai“, sukurta prokurorų institucija. Pirmais LLKS egzistavimo metais gauta atsiliepiimų, kad „gyventojai labai dėkingi partizanams už kovą, vedamą prieš vagis, plėšikus ir įvairius grobikus, kurie, dažnai prisidengę partizanų vardu, ne tik gyventojams labai kenkia, bet ir sąjūdžiui“. Ir visa tai pasiekta vykstant sunkiai nuolatinei kovai su karinėmis okupantų pajėgomis, įvairiomis čekistinėmis smogikų grupėmis. Tai teko atlaikyti paprastiems kaimo žmonėms.

1949-ieji buvo ne tik Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio susikūrimo metai. Balandžio 4 dieną susikūrė Šiaurės Atlanto Paktas (NATO), kurį sudarė dvylika šalių. 1949 m. gegužės 5 d. pagaliau buvo sukurta Europos Taryba. Prasidėjo Vakarų Europos integracija. Lietuvos diplomatinės šefas Stasys Lozoraitis savo laiške J.Žemaičiui teigė, kad būtina tausoti jėgas, „kelti atsparumą komunistinei ir rusiškai įtakai, išsaugoti tautinę savimonę ir Nepriklausomos valstybės idėją“, t. y. vykdyti „moralinę rezistenciją“. Neatsitiktinai LLKS biuletenyje raginta siekti, kad „lietuvių tautoje neužgestų Tėvynės meilė, nebūtų palaužtas atsparumas, pasiryžimas laimėti“. Taigi nuo 1949 metų susiformavo požiūris, kad partizanai turi išlaikyti esamas struktūras ir būti pasirengę lemiamu momentu pareikšti tautos valią - atkurti nepriklausomą valstybę, tačiau visuomenė turi būti apsaugota nuo represijų, ir jos svarbiausia užduotis - okupacijos laikotarpiu išsaugoti moralę bei dvasinius orientyrus. Tam turėjo padėti partizanų spauda, kuri ilgos okupacijos sąlygomis liko pagrindine partizanų veiklos forma.

Jausdami visuomenės nusivylimą, matydami blėstantį partizaninį pasipriešinimą, nepajėgdami atkurti štabų, provokuojami ir išdavinėjami partizanai stengėsi garbingai atlikti savo pareigą iki galo. Atsakingumas istorijai ir savo

sąžinei vertė paskutinius partizanus iki pat žūties leisti spaudą ir kaupti LLKS archyvus. J.Žemaitis, kaip ir kiti pasipriešinimo kovotojai, gyveno ypatingoje jausminėje atmosferoje, kada poetinė kalba buvo ne tik įprasminanti rezistencijai svarbūs įvykiai - mūšiai ir žuvę partizanai, bet ir atskleistos gestančios greito laimėjimo viltys. Tikėjimas, kitoks negu normaliaame gyvenime vertybių suvokimas šimtus žmonių vertė rinktis - ir apsupti, beviltiškoje padėtyje atsidūrę rezistentai nedvejodami pasirinko mirtį nuo savo ginklo. 1950 metais Dzūkijoje leidžiamame leidinyje „Partizanas“ buvo rašoma, kad: „Kiekvienas kovotojas (...) kol jis dirba pagrindyje, ligi Tėvynės išlaisvinimo meto jis gyvena ne sau, o Tėvynei. Jis kaip vienuolis atsisako visko, vien užsibrėžęs: arba žūti, arba iškovoti savo tautai laisvę. Tėvynės meilė lygi įsakymui. Todėl įsakymas čia svarbiau u. meilė“.

Patį kovos sąjūdžio vadą J.Žemaitį, inspektuojantį karinius dalinius, 1951 metų gruodį ištiko insultas, jis buvo pusiau paralyžiuotas ir pusantų metų išgulėjo ankštame požeminiame bunkeryje Jurbarko rajono Šimkaičių miške. 1953 metų pavasarį J. Žemaičio sveikata šiek tiek pagerėjo ir jis toliau ėjo savo pareigas, nors jau buvo aišku, kad išskaityti partizanų būriai - Lietuvos valstybės gynybos pajėgos, kurias devynerius metus kūrė J. Žemaitis, - ilgai nebeįstvers.

1953 m. gegužės 30 d. J.Žemaitis buvo suimtas. Aukščiausiosios partizanų vadovybės sunaikinimu itin domėjosi SSRS vidaus reikalų ministras L. Berija, po Stalino mirties kovojęs dėl valdžios. 1953 m. gegužės 26 d. SSKP centro komitete kritikuodamas A. Snieckų, Berija pripažino, kad „Lietuvos pagrindžiui vadovauja buvęs buržuazinės Lietuvos kariuomenės kapitonas Žemaitis, pagrindyje išrinktas „Lietuvos prezidentu“. Suimtas J. Žemaitis skubiai lėktuvu buvo pristatytas pas Beriją „deryboms“. Birželio 25-ąją jį tardė Berija, bet jau kitą dieną pats buvo suimtas. Kaip teismo proceso metu J. Žemaitis pasakojo savo bendrabiliams, pirmą kartą gyvenime jis buvo nuskraidintas į Maskvą lėktuvu, o grįžo kalinių vagonu. Bet grįžo pakelta galva. Nuo tol jis atsisakė pasirašinėti tardymo protokolus, kad jo parašas nebūtų panaudotas prieš Sąjūdį. Juk čekistai, drėbdami į akis žodį „banditas“, likusius gyvus kovos dalyvius siekė suniekinti, apšmeižti, paversti žmonėmis be savigarbos, drebančiais dėl savo gyvybės. Karinio tribunolo pirmininkui partizanus pavadinus tėvynės išdavikais, J. Žemaitis jį pataisė: „SSRS piliečiu aš savęs nelaikau. Laikau, kad dabar Lietuva yra okupuota Sovietų Sąjungos. (...) Aš kovojau prieš sovietinę valdžią, kurią laikiau neteisėta. Teismo nuosprendis man žinomas iš karto. (...) Noriu pabrėžti, kad stengiausi, kad ši kova prisilaikytų humanizmo principų. Jokio žvėriškumo aš neleidau“.

J. Žemaitis buvo nuteistas mirties bausme ir 1954 m. lapkričio 26 d. sušaudytas Maskvoje, Butyrkų kalėjime. Jo vardas sugrįžo į Lietuvos istoriją ir liko įprasminamas vieninteliame paminkle laisvės kovotojams Vilniuje. □

"Pagalba Lietuvai" praneša

Kalėdų švenčių ir Naujųjų metų proga Lietuvos Vyčių padalinys "Pagalba Lietuvai" nori visuomenei pranešti apie savo remiamas Caritas programas. Šiuo metu Vilniaus arkivyskupijos Caritas vykdo šias programas:

Dienos centras vaikams "Vilties Angelas", kuriame pasikeisdami gali lankytis apie 200 vaikų ir paauglių ir taip pat našlaičiai. Tai jauniausia ir seniausia dirbanti Vilniaus Caritas grandis. Šiame centre yra ir diennė pagalbos grupė vaikų tėvams. Grupėje su jais bendrauja kunigai, seselės vienuolės, dailininkė moko gaminti atvirukus, kurie yra parduojami užsienio šalyse ir pinigai grįžta pas vaikų tėvus, kaip uždąbis už jų pagaminimą. Dažnai tai yra vienintelis jų pragyvenimo šaltinis. Vasarą ir kitais metų laikais vaikams vyksta stovyklos ir šventės. Jau eilė metų "Pagalba Lietuvai" paremia vaikų Kalėdinės šventės surengimą Lietuvos akademiniame dramos teatre. Toje šventėje kasmet dalyvauja apie 700 vaikų. Tai tikras vilties ir gėrio spindulėlis jų gyvenime, tikras nesusapnuotas Kalėdų stebuklas.

Motinos ir globos namai priima vienišas motinas ir kritiškoje padėtyje esančias gimdyves, kurios ryžtasi gimdyti, nežudo savo vaikelio. Šiuo metu namuose gyvena 16 motinų ir jų vaikučių. Nors Vilniuje yra keli panašaus tipo namai, bet širdies jautrumo, meilės supratimo ir motiniškos globos galima rasti tik šiuose namuose. Darbuotojai ir savanoriai nesigaili patarimų ir šilumos vienišoms motinoms. Dažnai tai vienintelė prieglauda joms ne tik Vilniuje, bet ir visoje Lietuvoje.

Gailestingumo Motinos nakvynės namai daugeliui Vilniaus miesto ir išsvetur atvykusių benamių yra šilumos ir ramybės šaltinis. Šiuose namuose dirba tik trys darbuotojai, o visi kiti – savanoriai. Kartu su Motinos Teresės seselėmis vienu metu per parą čia galima apnakvydinti apie 100 žmonių. Čia jie gauna patalynę, yra maitinami, gali nusiprausti. Motinos Teresės seserys rūpinasi ir pas-

kutines dienas išgyvenančiais žmonėmis, kuriems nėra reikalinga pastovi medikų priežiūra. Tuos žmones seserys dažnai randa gatvėse ar stotyse. Juk gražiai, oriai, Kristaus meilės apgaubtiems, susitaikius su Viešpačiu, išeiti iš šio pasaulio yra lengviau. Visą nakvynės namų pastatą išlaiko Caritas. Šildymas – didelė našta, ypač artėjant žiemai. Jau kelis metus Vyčiai ir dosnūs rėmėjai per "Pagalbą Lietuvai" finansavo didelę dalį šildymo mokesčio. Pernai šildymo išlaidos siekė virš 25,000 lt.

Siekdami taupyti lėšas, Caritas turėjo sumažinti administracines išlaidas, tad dalis darbuotojų buvo atleisti. Iš pagrindinio namo Odminių gatvėje buvo persikelta į tris nedidelius kabinetus arkivyskupijos ekonomo tarnyboje. Dalis namo Odminių gatvėje atiduota Dienos centro reikalams, o kita bus išnuomojama, kad turėtų nors šiek tiek pajamų, kurios bus naudojamos mokesčiui už šilumą. Arkivyskupija išlaiko Caritas, bet stengiasi kaip įmanoma gyventi ekonomiškiau. Lėšos ir čia mažėja. Reikia atrasti pastovų finansavimo šaltinį.

Caritas iki šiol vienintelė organizacija Lietuvoje, kuri besąlygiškai su meile tarnauja vargšams. Caritas kolektyvas turi nuostabių pasižventusių žmonių. Reikia supratimo ir paramos iš valdžios pusės, o ne vien tik tuščių pažadų. Caritas tarnauja vargšams Lietuvos piliečiams ir tuo pačiu valstybei. Turi geras patalpas, bet reikia tik lėšų šildymui bei minimalių lėšų atlyginimams. Kiekvienais metais finansavimas iš Vilniaus miesto savivaldybės mažėja. Vilniaus arkivyskupija aptarnauja ir remia didžiulį kiekį bendruomenės narių. Esant dabartinei padėčiai, reikalinga vi-suomenės pagalba padėti Vilniaus arkivyskupijai ilgiau pratęsti šias svarbias, naudingas ir reikalingas socialinių patarnavimų programas. Caritas veikla nebūtų įmanoma be įvairių organizacijų, savivaldybės ir privačių asmenų paramos. Visuomenė visuomet buvo dosni ir rėmė Lietuvos Vyčių veiklą, todėl Lietuvos

Vyčių padalinys "Pagalba Lietuvai" vėl kreipiasi ir prašo visuomenės finansinės pagalbos – pagal Jūsų išgales – paremti šias socialines programas Lietuvoje. Kiekviena Jūsų auka, nežiūrint kokio dydžio, prisidės prie Caritas labdaringos veiklos. Aukos nurašomos nuo federalinių mokesčių. Aukos prašome siųsti: Aid to Lithuania, Inc., c/o Regina Juškaitė-Švobienė, 1594 Beaupre Ave., Madison Heights, MI 48071-2622. Informacija tel.: (248) 547-2859, faksas: (248) 547-0982 arba e-mail: Rjuskasvoba@cs.com. Iš anksto nuoširdžiai dėkojame!

*Regina Juškaitė-Švobienė
Pagalba Lietuvai" primininkė*

Worcester, MA

Lietuvos Nepriklausomybės šventę švėsime vasario 13 d. sekmadienį. Ją ruošia Worcesterio Lietuvių organizacijų taryba minėdama 87-nerių metų Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukaktį.

10 val. ryte Šv. Kazimiero par. bažnyčioje – Šv. Mišios už Lietuvą ir žuvusius už jos laisvę. Organizacijos dalyvaus su vėliavomis, moterys pasipuošusios tautiniais drabužiais. Giedos parapijos choras, vadovaujamas vargonininkės Edith Roberts.

Pasibaigus mišioms apatinėje bažnyčios salėje įvyks minėjimas ir programėlė. Bus renkamos aukos ir skiriamos pagal aukotojų pageidavimą: Pasaulio Lietuvių Bendruomenei, JAV Krašto Bendruomenei, Tautos Fondui ir ALTui. Aukos galima įteikti minėjime ar pasiųsti tarybos išdininkui Algiui Glodui adresu: 37 Glen Drive, Holden, MA, 01520.

Rengėjai prašo organizacijas ir visuomenę dalyvauti pamaldose, minėjime ir įteikti auką.

Po minėjimo visų dalyvių, kaip vienos lietuviškos šeimos, pasisvečiavimas. Sesės skautės, vadovaujamos v.s. Irenos Markevičienės paruoš užkandėlius ir kavutę. Kviečiami visi, ypač naujai atvykusieji gausiai dalyvauti. *Vienybė – težydi.*

Janina Miliauskienė

Sulaukėme džiaugsmo,

Kalėdos Kretingos Pranciškonų
"RŪPESTĖLIŲ" labdaros valgykloje

Atėjus gražiausiai metų šventei Šv. Kalėdom, atsigręžiamo atgal apžvelgiame per metus nudirbtus darbus, kuriuos širdingai stengėmės atlikti, kad ir kokie jie kuklūs buvo. Kiekvieną dieną stengėmės padėti žmonėms išgyventi dieną, juos pamaitinant labdaros valgykloje.

Kaip ir kiekvienais metais laukiame to stebuklingo laikotarpio, kuris nors trumpam pradžiugina žmonių širdis, tai Šv. Kalėdų. Šiuo laikotarpiu žmonės tarsi pasipuošia gerumu, išreiškia jį kiekvienas kaip supranta.

Labiausiai stengėmės vaikams suteikti galimybę nors šiuo laikotarpiu pasijusti laimingesniems. Norisi pakartoti seną kaip pasaulis tiesą: Kalėdos – dovanų metas. Taigi gruodžio 21d, labdaros valgyklos „Rūpestėlių“ vaikai skubėjo į kalėdinę šventę su savo tėveliais. Stengėmės, kad kalėdinė šventė padovanotų vaikams tai, ko jų gyvenime labiausiai trūksta – džiaugsmą, šilumą, viltį, sparnų jų svajonėm. Šią dieną stengėmės suteikti mažytę dalelę šilumos vaikams, juos pavalgydinant gardesniais, kalėdiniais patiekalais, apdovanojant kalėdinėmis dovanėlėmis, žaidžiant ir šokant su Kalėdų seneliu. Šią dieną labdaros valgykloje galėjome išgirsti vaikų klegesį ir juoką, galėjome pamatyti vaiką besijuokiantį ir su plačia šypsena. Ir atrodo ne tiek daug reikia, kad būtų vaikas laimingas. Gal tai ir yra Kalėdinis stebuklas mums visiems, kai gali savo gerumu, nuoširdumu, pradžiuginti kitą.

Mielieji geradariai, jūsų dėka, gerumu ir artima meile, vaikų ir jų šeimų širdyse ypatingai kalėdiniu laikotarpiu, ištirpsta pyktis ir liūdesys, kurį pakeičia džiaugsmas ir ramybė. Tai pats didžiausias stebuklas kurį galime įžvelgti pilkoje šių žmonių kasdienybėje.

Laukdami Naujųjų tikime, kad jie bus geresni, laimingesni. Juk Tikėjimas daro stebuklus – norai ima pildytis. Su senųjų metų pabaiga ir Naujųjų pradžia.

Nuoširdžiai dėkojame už jūsų finansinę paramą „Rūpestėliams“. AČIŲ, KAD ESATE!

Su pagarba

„Rūpestėlių“ vadovė
Akvilė Virbalienė

Dalis „Rūpestėlių“ vaikučių prie Kalėdų stalo

Prie eglutės su dovanėlėmis

ADMINISTRACIJA PRANEŠA:

Čia spausdiname pavardes tų skaitytojų, kurie auکوjo 2002 - 2005 metų "Darbininko" prenumeratai ir jų čekius gavome iki gruodžio 15 d.:

Po 500 dol.:

Lietuvių Fondas, Lemont, IL

Po 130 dol.:

Petrė Dubauskienė (mirė 2004 m. gruodžio 8 d.)

Woodhaven, NY

Po 125 dol.: Algimantas Bitėnas, Elizabeth, NJ.

Po 100 dol.: Sofia M. Šližys, Lompoc, CA; Ina Petokas, Newport Beach, CA; Dr. A. Šaulys, Oceanside, CA; Patricia Stukan, San Jose, CA; Kristina Šerkšnas, E. Hartford, CT; Natalie Koppaitė-Glowacki, Lewitton, NY.

Po 75 dol.: Anthony B. Dargis, Flemington, NJ; Dr. Jura Shukis, Fresh Meadows, NY.

Po 70 dol.: Edward Radionovas, West Hartford, CT.

Po 60 dol.: Anthony Daukantas, Santa Monica, CA; Charles ir Dalia Navickas, Piscataway, NJ; Kazys Navakauskas, Coventry, RI. (bus daugiau)

Dėl vietos stokos negalime paskelbti daugiau aukotojų. Vasario numeryje bus paskelbtos visos aukotojų pavardės.

Aukos Kretingos Pranciškonų "RŪPESTĖLIŲ" labdaros valgyklai

Aldona Dowski, Portsmouth, RI, auکوjo 100 dol.

Konstancija Baksys, Daytona Beach Shore, FL, auکوjo 50 dol.

Regina Kulys, Woodhaven, NY, auکوjo 15 dol.

Kun. Vytas Memėnas, Joliet, IL, lapkričio 27 d. rašė: "Lapkričio 6-7 savaitgalį sakiau pamokslus apie Lietuvą St. Anthony parapijoje, Joliet, IL kur dabar esu parapijos administratorius. Šios mažos parapijos (395 šeimų) žmonės suauکوjo 5,336 dol. Kretingai skiriu 2,336 dol. Šiuos pinigus galite naudoti Kretingos valgyklai ir Kalėdų dovanėlėms vaikams".

Kun. Vytas Memėnas Joliet, IL, gruodžio 17 d. atsiuntė 1,403 dol. čekį. Jis rašė: "... per penkeris metus prieš Šv. Kalėdas rašydavau laiškus arti-miems amerikiečiams draugams ir buvusiems parapijiečiams, prašydamas aukų Lietuvos našlai-čiams ir vargtantiems - "Christmas 2004 Drive" suauکوjo 11,403 dol. ... taip nuo 1999 birželio iki 2004 gruodžio surinkau virš ketvirtį milijono dol. (250,117 dol.). Pinigai išsiųsti į Lietuvą vyskupams, kunigams, vienuoliams, seselėms ir Kretingos valgyklai pagerinti vargšų padėtį...".

VYZAS & ASSOCIATES, P. C

ATTORNEYS AT LAW

Real Estate - Zoning & Land Use -
Commercial Litigation - Corporate Law
Bankruptcy - Wills, Trusts & Estates
Estate Administration - Personal Injury
Worker's Compensation - Municipal Court Matters
Employment Torts - Condominium Law

20 DAVIS AVENUE

KEARNY, NEW JERSEY 07032

(201) 998 - 2211

Licensed in New Jersey and New York

*Kviečiame paremti TAUTOS FONDA
savo darbu ir aukomis.*

*Remdami TAUTOS FONDA remiate Lietuvos švietimą
ir demokratijos įtvirtinimą Lietuvoje.*

TAUTOS FONDAS

LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.

Aukas siųsti:

307 W. 30th St.

tel: (212) 868 - 5860; (212) 868 - 5815

New York, NY 10001

eLpaštas:TAUTFD@aol.com

KODIS

FUNERAL HOME

63 - 06 Flushing Ave.
Maspeth, NY 11378

*Suteikia garbingas laidotuves
Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse*

Edward A. Kodis - Funeral Director

Kreipkitės

tel.: (718) 326-1658

Mieli "Darbininko" skaitytojai,

Užbaigdami senuosius ir pradėdami naujuosius 2005-sius metus, norime išreikšti gilią padėką visiems mūsų skaitytojams, rėmėjams, talkininkams ir bendradarbiavimą ir pa-drašinimą tęsti toliau "Darbininko" leidimą. Ryšys su Jumis, kad ir nematomas, bet gyvai jaučiamas, mus stiprina ir mes jį labai vertiname. Dėkojame, kad pa-siliekatė su mumis.

2005-jų metų linkime visiems laimingų, sveikų, šviesių, kupinų džiaugsmo ir Palaimos!

Administracija

**LAIMINGŲ
NAUJŲJŲ
2005 metų!**

Šis "Darbininko" numeris padidintas iki 24 psl.

"Darbininko" redakcija ir administracija nuoširdžiai dėkoja mieliems skaitytojams, sveikiniams raštu, telefonu ir žodžiu Kalėdų ir naujųjų metų proga. Džiaugiamės Jūsų linkėjimais ir mūsų pastangų įvertinimu.

Vyskupo Pauliaus A. Baltakio, OFM, 80-tojo gimtadienio, 50 metų kunigystės ir 20 metų vyskupystės sukaktys buvo kukliai paminėtos 2004 m. gruodžio 29 d. vakarienės metu O'Neal restorane, Maspeth, NY, artimųjų bendradarbių ratelyje. Vyskupą trumpai pasveikino prel. E. Putrimas, gen. Konsulas M. Butkus, Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, -pranciškonų vardu, Ilona Laucienė, V. Jankauskienė – savo ir Josephinės Senken vardu, Albina Žumbakienė - "Darbininko", 2005 m. švenčiančio 90 metų jubiliejų vardu. Sugiedota "Ilgiausių metų". Vyskupas visiems nuoširdžiai padėkojo už gražius linkėjimus ir atsilankymą.

Už a.a. Balio Steponio-Steponavičiaus vėlė jo žmona Eufemija Steponienė, Seven Hills, OH, ateinančių trejų metų mirties metinių (2005 m. sausio 23d.) proga pranciškonų vienuolyne užprašė Gregorinės mišias (trisdešimt mišių kasdien iš eilės be pertraukos). Mišios pradėtos aukoti Kretingos pranciškonų vienuolyne. Velionio mirties sukakties dieną mišias aukos ir kun. Leonas P. Zaremba, SJ, Šiauliuose.

**Mirė
Danguolė Buivienė**

Danguolė Buivienė

Pranešame artimiesiems ir pažįstamiems, kad po sunkių ir ilgų ligų, paskutinius dvejus metus iškankinta vėžio ligos, 2004 m. spalio 16 d. mirė Danguolė Eugenija Paškanytė-Buivienė. Spalio 16 d. po mišių Šv. Alfonso bažnyčioje, palaidota London Park kapinėse, Baltimore, MD. Nuliūdime liko vyras Justinas, sūnus Gintaras, dukros Ramunė ir Daiva.

Buvių šeima

VJ Atsimainymo par. žinios
Už a.a. Petrės Dubauskienės vėlė laidotuvių mišios buvo aukotos gruodžio 11 d. 10 v.r. palaidota Cypress Hills kapinėse. Žiūr. platesnį aprašymą 11 psl.

Už Sofijos Zujus vėlė mišios buvo aukotos gruodžio 16 d. 9:30 val.r. Velionė palaidota Mt. Olivet kapinėse. Nuliūdime liko vyras Petras, sūnus Petras su šeima, gyv. New Orleans, LA, sūnus Antanas su šeima, gyv. W. Hempstead, NY, ir sūnus Jonas.

Kūčios, kurias ruošė Lietuvos vyčių 110 kuopa gruodžio 19 d. praėjo sėkmingai. Buvo pateikti tradiciniai Kūčių valgiai. Ruošai vadovavo Julia Schroeder.

Romualdas Adomaitis, gyv. Bronx, NY, po ilgos ligos mirė 2004 m. gruodžio 22 d., sulaukęs 69 m. amžiaus. Velionis gimė Lietuvoje, augo Vokietijoje ir mokėsi Amerikoje. Čia baigė ir šeštadieninę lituanistinę mokyklą, priklausė ateitininkams, mėgo žaisti šachmatais. Palaikai sudeginti Fresh Pond krematoriume. Čia maldas atliko kun. Vyt. Volertas, V.J. Atsimainymo par. Vikaras. Nuliūdime liko brolis Edmundas su šeima.

**Mirė
Tėv. Liudas Januška, OFM**

Tėv. Liudas Januška, OFM

2004 m. lapkričio 28 d. Toronte, Ont., Kanadoje, Koperniko slaugos namuose, mirė Tėv. Liudas Januška, OFM. Velionis buvo gimęs 1923 m. Šimonyse, Lietuvoje. Į kunigus išventintas Romoje 1965 m. kovo 25 d. Pranciškonius išadus davė Amerikoje 1979 m. rugpjūčio mėn. Nuo tada iki pat mirties dirbo Priskėlimo parapijoje Toronte. Palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississauga, Ont., Kanadoje 2004 m. gruodžio 1 d. *Amžiną Atilsį suteik jo sielai, Viešpatie!*

"PARTIZANAI", Juozo Daurmanto parašyta knyga, neseniai gautomis žiniomis jau yra išversta į švedų kalbą ir paruošta spausdinimui. Knygos vertėjas yra švedas Jonas Oehman, puikiai mokąs lietuvių kalbą ir daugelį kitų kalbų. Knyga bus išleista "Backstroms" leidyklos Stockholme 2005 m. pradžioje ir pristatyta tarptautinėje knygų mugėje Geteburge spalio mėn. pradžioje. Knygoje lietuviškų raidžių ženklai vardų ir vietovių pavadinimuose. Pirmas knygos tiražas (10,000) yra išpirktas dar prieš knygos pasirodymą.

Reikia pasidžiaugti, kad apie Lietuvos partizanų kovą už laisvę bus skaitoma ir švedų kalba, praėjus daugiau kaip 50 metų po tų įvykių.

Išnuomojami du kambariai Cypress Hills rajone prie gero susisiekimo. Galima naudotis virtuve. Kreiptis tel.: (718) 827-5763.

Šis "Darbininko" Nr. 1 (35) išsiunčiamas sausio 12 d. Sekantis Nr. 2 (36) išeis vasario 9 d.

DARBININKAS

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Monthly Newsletter
Published by Franciscan Fathers
Editorial & Business Office
tel.: 718-827-1351
fax: 718-827-2046
e-mail: darbininkas@hotmail.com

Redaguoja ir rankraščius savo nuožiūra taiso
REDAKCIJŲ KOMISIJA.

Bendros Kūčios Apreiškime

Antrąjį advento sekmadienį, gruodžio 12 d., 10 val. ryto Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyn, NY, išklausius kun. Vytauto Volerto lietuviškai aukotų Mišių, Mišiose dalyvavę rinkosi į žemutinę parapijos salę, kur laukė bendroms Kūčioms paruoštas stalas.

Vos įžengus į salę, akis pamalonino šventiškai išpuošta patalpa. Palubėje ir sienose – ištiestos spalvotos pynės. Prie sienos, iš šiaudelių, pagamintas įvairių formų, lietuviška tematika papuošalais išpuošta, skaisčiai žibėdama, puikavosi eglutė. Salėje sustatyti baltomis staltiesėmis apdengti 17 stalų (10-čiai žmonių kiekvienas). Ant jų padėti po du, iš eglišakių padaryti vainikai. Jų viduryje – balta žvakutė, o kiekvienoje lėkštelėje – paplotėlis. Prie sienos stovi didelis stalas, apdėtas tradiciniais lietuviškų Kūčių valgiais. Stebiesi šventiška nuotaika – priešingybė gatvei ir prekybos namams, kur užmiršus šio laikotarpio tikrąją prasmę, viskas skirta tik "Season's Greetings!"

Parapijos renginių atstovė Vida Jankauskienė visus pakviečia susirinkti prie stalų. Prigesinus šviesas, giedant "Tyliąją naktį", skautė Elena Guobytė įneša iš eglių šakelių nupintą vainiką, kurio viduryje uždegta didelė, raudona žvakė. Skautai, vienas po kito paeiliui skaito eilėraščius: Vytės Nemunėlio – "Kalėdų gėlės" ir Šv. Pranciškaus Asyžiečio maldą. Tuo tarpu kiti skautai aplanko kiekvieną stalą ir uždega vainikuose stovinčias žvakes.

Ant chorui paruoštos pakilos sustoja muzikos mokytojos Gintarės Bukauskienės vadovaujami šeštadieninės Maironio mokyklos mokiniai

ir gieda senovinę advento giesmę "Ir atvažiavo Kalėda". Patys mažieji mokyklos mokinukai dainuoja etnografinės dainelės apie gyvulėlius ir paukštelius: "Darži oželis leliumoj", "Tai genelio genumai", "Kvolinosi šilo meška" ir "Kam tavo vilkeli akelės šviesios". Vyresniųjų klasių mokiniai padainavo senovines advento, kalėdines ir naujų metų laikotarpiu dainuotas dainas.

Tos programėlės atlikėjus susirinkusieji labai šiltai įvertino, nepagailėdami gausių plojimų.

Su dideliu pilnu maišu ant pečių ir stora lazda į salę atkeliavęs Kalėdų senelis (Mindaugas Blaudžiūnas) prisistato: "Aš – Kalėda, Atėjau iš ano krašto, kur miltų kalnai, midaus upės, alaus ežerai, saldinais lyja, riestainiais sninga. Nešu krepšį pilną gėrybių: laimę, derlių ir kitokių labą. Mergaitėms nešu prausylų ir baltalų, kad būtų gražios". Senelis visus vaikus apdovanojęs, priminė būti gerais,

nes jeigu jie neklausysią savo tėvėlių, uoliai nesimokinsią kitais metais atkeliavęs vietoje dovanų pavaišinsiąs su ta lazda.

Maldą sukalbėjo ir valgius palaimino, dabar jau svečias, atvykęs iš Lietuvos, buvęs Apreiškimo parapijos klebonas kun. Vytautas Palubinskas. Tada visiems pakilus nuo kėdžių, aplankius viens kitą, pasidalinus paplotėliu ir šventiniais linkėjimais, buvo renkamasi prie Kūčių stalo. Čia kiekvienas pats sau pasitarnavęs, grįžęs į savo vietą, skaniai "kūčiavo".

Pakviestas, Kūčiose dalyvavęs LR gen. konsulas Mindaugas Butkus pasidžiaugia matydamas taip gausiai drauge susirinkusius jau seniau čia negyvenančius, o ir ne taip senai atvykusius, - "Susirinkti, pabūti kartu ir pabendrauti, yra didelė vertybė" – kalbėjo M. Butkus. Išreiškęs savo padėką visiems, prisidėjusiems prie Kūčių parengimo, palinkėjo džiugių Šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų!

Popietę didelėje lietuviškoje šeimoje kartu praleidus, šventiškai nusiteikus belaukiant Išganytojo užgimimo, skirstėmės į savąsias pastoges.

Kūčiose, įskaitant ir vaikus, dalyvavo virš 200. Norinčiųjų į Kūčias patekti buvo ir daugiau, deja, nedidelėje saliukėje vietų nebeužteko.

Kūčias rengė Apreiškimo parapijos renginių komitetas, skautai ir šeštadieninė Maironio mokykla.

p.palys

Maironio mokyklos vaikučiai Kūčių programos metu A. Lukoševičiūtės nuotr.

Knygos - geriausia dovana

“Darbininko” administracija skelbia knygų išpardavimą, kuris tęsis visus 2005-uosius metus. Knygos yra išparduodamos labai žemomis kainomis. Prašome visų skaitytojų pasinaudoti tuo išpardavimu, jei ne dabar, tai ateityje.

Laukiame Jūsų,
mieli skaitytojai, nuomonių,
patarimų ir pasiūlymų
“Darbininkui”:
tel.: 718-827-1351
fax: 718-827-2046
e-mail:
darbininkas@hotmail.com

Šv. Kazimiero lietuvių parapijoje Pate

(147 Montgomery Pl.),

kas antrą sekmadienį 10:30 val. ryte

vyksta lietuviškos pamaldos.

Visi apylinkės lietuviai yra kviečiami jose dalyvauti.

Čia artimiausių sekmadienių datas,

kada vyks šios lietuviškos pamaldos:

2005 m. sausio 16 d., sausio 30 d., vasario 13 d., vasario 27

ASSISTED LIVING skyrius prie Matulaičio Slaugos Namų artimu laiku pradės priimti gyventojus, pajėgius tvarkytis savarankiškai. Parūpins maistą, higienos ir sveikatos priežiūrą ir užimtumo programas.

Kriėptis: Matulaitis Nursing Home, Assisted Living,
10 Thurber Road, Putnam, CT 06260.

VASARIO 16-tosios MINĖJIMAS

vyks

sekmadienį, 2005 m. vasario 13 d.

Mišios – 10 v.r. Apreiškimo par. bažnyčioje, Brooklyn, NY

Minėjimas – pirmą val.popiet

Atsimainymo par. salėje Maspeth, NY

Pagrindinis kalbėtojas – ambasadorius *Vygaudas Ušackas*

Minėjamą rengia ir visus atsilankyti kviečia

Tautos Fondas ir LB NY apygarda

RETURN SERVICE REQUESTED

Brooklyn, NY 11207-1999
341 Highland Blvd.

DARBININKAS

SOCIETY OF FRANCISCAN FATHERS OF GREENE, ME

Non-Profit Org.
U. S. Postage
PAID
BROOKLYN, N.Y.
Permit NO 5417